

15. OBLETNICA VESTNIKA DIS
V letih 1992–2007 je izšlo 72 števil
društvenega glasila

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, DECEMBER 2007 – Št. 72

Podpisana sporazum in deklaracija Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in češkega društva Krog državljanov ČR, izgnanih leta 1938 z obmejnih ozemelj

Usoda Čehov je bila podobna usodi slovenskih izgnancev med drugo svetovno vojno. Nemci so tudi Čeha ob nemško-češki okupacijski meji izgnali in na njihove domove naselili Nemce.

Zato ni naključje, da sta predsednica Društva Slovenije 1941–1945 **Ivica Žnidaršič**, prof., in predsednik češkega društva Krog državljanov, leta 1938 izgnanih z obmejnih ozemelj, **doc. dr. Luboš Kohout** 17. novembra 2007 v Pragi podpisala sporazum in deklaracijo o razvijanju skupnih pobud in dejavnosti za ohranjanje zgodovinskih dejstev o oblikah nasilja, ki so jih izvajali nacisti in fašisti med drugo svetovno vojno, ter opozarjanju vlad na preprečevanje novih pojavov nacizma, fašizma in raznih drugih oblik razizma. Ta pomembni dogodek je bil na dan, ki ga Češka praznuje kot dan boja za svobodo in demokracijo.

Predsednica DIS je na konferenci v Pragi dala ponovno pobudo za ustanovitev Mednarodnega odbora izgnancev žrtev fašizma in nacizma ter organiziranje I. evropskega kongresa izgnancev in beguncev v letih 1920–1945.

Tretji predlog predsednice DIS se je nanašal na širitev muzeja slovenskih izgnancev s podatki in slikami o izgonu Čehov (leta 1938), Poljakov, Francozov, Ukrajincev in drugih evropskih narodov. Po četrtem predlogu so nemški kanclerki **Angeli Merkel** poslali zahtevo, naj v spominskem centru v Berlinu, ki ga ustanavljajo za Nemce in Italijane, ki so leta 1945 zapustili Češko, Slovenijo in druge države Srednje in Vzhodne Evrope, prikažejo tudi usodo izgnancev žrtev nacizma in fašizma. Organizaciji sta sprejeli skupno izjavo kot protest proti ultradesnim dogajanjem v Evropi.

Na praški konferenci so pozvali slovensko, češko, poljsko, italijansko in nemško vlado, da naj v okviru svojih mednarodnih dolžnosti preprečijo negativno dejavnost organizacij, ki hočejo spremenjati zgodovino druge svetovne vojne in obnavljajo metode nacizma in fašizma.

Sprejeti so bili vsi štirje predlogi predsednice DIS Ivce Žnidaršič.

Podpisu sporazuma in deklaracije je prisostvoval tudi veleposlanik Republike Slovenije v Pragi **mag. Franc But**, ki je udeležence konference tudi pozdravil.

R. Novak

Predstavniki Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in češkega društva Krog državljanov, leta 1938 izgnanih z obmejnih ozemelj. Od leve proti desni: Albin Pražnikar, član IO DIS, Jože Krizančič, podpredsednik DIS, mag. Franc But, veleposlanik RS v Pragi, Ivica Žnidaršič, prof., predsednica DIS, Jiří Prokop, podpredsednik češkega društva, doc. dr. Luboš Kohout, predsednik češkega društva, in dr. Pavel Macháček, sekretar češkega društva (Praga, 17. 11. 2007)

Udeleženci konference v Pragi

Pozdravni govor mag. Franca Buta veleposlanika RS v Pragi

S poštovani udeleženci srečanja društev izgnancev iz Slovenije, Češke, Poljske ter drugih držav! Veseli me, da vas lahko pozdravim v imenu Veleposlaništva Republike Slovenije v Češki republiki in v svojem osebnem imenu. Zlasti me veseli, da lahko tukaj pozdravim slovensko delegacijo Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, pod vodstvom vaše predsednice prof. Ivce Žnidaršič.

Slovenski izgnanci, organizirani v Društvu, ste doživljali, podobno kot številni drugi v okupirani Evropi, žalostno usodo. Mnogi se niso vrnili, otroci so bili ločeni od staršev. Po vojni vam ni bil priznan status žrtve vojnega nasilja in ta krivica je bila popravljena šele nekaj let po tem, ko smo že živeli v samostojni Sloveniji. Sedaj se borite za to, da se vam vsaj delno povrnejo krivice zaradi odvzetega premoženja. Verjamem, da bi bil vaš položaj v družbi še

veliko slabše urejen, če se ne bi sami organizirali in javnost opozarjali na krivice. Ob tem naj zaželim Društvu izgnancev Slovenije predvsem to, da bi vam uspelo čimveč tistega, kar ste si zadali daom in v tujini, k čemer bo pripomoglo tudi vaše današnje srečanje tukaj v Pragi.

Vaše poslanstvo za prihodnje rodove je neizbrisnega pomena, saj se s svojimi aktivnostmi trudite, da bi bile tudi prihodnje generacije ustrezno obveščene o vseh grozotah, ki so se dogajale, o stvareh, ki so se žal zgodile, a ki se ne smejo nikoli več ponoviti.

Želim vam prijetno bivanje v Pragi in uspešno delo na vašem srečanju!

Mag. Franc But,
veleposlanik

Sprejetje sporazuma in skupne deklaracije o sodelovanju s češkim društvom

DRUŠTVO IZGNANCEV SLOVENIJE (DIS), Komenskega 7, 1000 Ljubljana, Slovenija
POWIERNICTWO POLSKIE (PP), Ul. H. Sienkiewicza, 81374, Gdyni, POLSKO
KRUH OBČANŮ ČR VYHNANÝCH V R. 1938 Z POHRANIČÍ (CSc), Pujmanove 1, 140 00 Praha 4, ČESKA REPUBLIKA

SKUPNA DEKLARACIJA

Naše organizacije imajo enak interes za dobre sosedске odnose med državami in zato skupaj naprošajo politične predstavnike države za pomoč pri dosegu tega cilja.

Dne 17. novembra 2007 so se srečali predstavniki Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 in Kroga državljanov Češke republike, izgnanih leta 1938 z obmejnih ozemelj, in se dogovorili o načelih sodelovanja, navedenih v naslednjih odstavkih.

Nacizem in z njim izzvana 2. svetovna vojna sodita med največje katastrofe v človeški zgodovini. V imenu »višje« arijske rase naj bi z zemeljskega obličja izginile »nižje« rase - Judje, Romi in pozneje tudi Slovani. Le-tem je bila najprej določena vloga slug Nemcev. Posledica vojne ni bila le izguba 50 milijonov človeških življenj, temveč tudi nezmerno trpljenje nadaljnjih več deset milijonov ljudi. Vojna je povzročila tudi neprecenljivo gmotno škodo. Na konferenci zmagovitih zaveznikov v Potsdamu se je 2. 8. 1945 odločilo za varnejšo strukturo Evrope, katere del je bila tudi izselitev nemških manjšin iz držav, ki z Nemčijo mejijo na vzhodu, da ne bi mogle ponovno postati pretveza za nemire, bitke ali celo začetek vojne v Srednji oz. Srednjevzhodni Evropi.

Izselitev je gotovo imela tudi negativne posledice za prizadete osebe, vendar je bila le majhen delček trpljenja, ki ga je nemški narod povzročil Evropi in človeštvu. Paradoksalno je, da je največje izselitve (migracije prebivalcev Evrope) povzročil Hitler. V vsakem primeru je šlo pri povojni izselitvi Nemcev za izredno politično, pravno in časovno zaključeno akcijo.

Sčasoma se je položaj izseljenih Nemcev v ZRN izboljšal in dvignil nad življenjski standard prebivalcev povojne Slovenije, Poljske in Češkoslovaške.

Del nemške politike je po koncu 2. svetovne vojne opravil resno narodno samokritiko, drugi del pa je načrtno razvijal težnje po očiščenju odgovornosti za izbruh vojne ter za njeno teroristično vodenje. Te težnje se v zadnjem obdobju krepijo. Med najbolj propagirane ideje tega cilja sodijo tudi poskusi, da bi se preselitev obsodilo kot krivico, ter poskusi za doseganje njene revizije. To je protipravno ravnanje, ki škodi sedanjim dobrim odnosom med evropskimi državami. Negativni politični vpliv landsmannschaftov se pojavlja celo v Evropskem parlamentu in v nekaterih ustavnih organih Zvezne republike Nemčije. Zato je nujno te vseevropsko nevarne tendence odločno preprečiti.

V zvezi s tem ne odobravamo prizadevanj Zveze nemških izgnancev za ureditev Centra proti izgonu v Berlinu, ki naj bi bil eden od elementov revizije razvoja dogodkov po 2. svetovni vojni. Obenem tudi ne odobravamo prizadevanj izseljenjskih organizacij po poseganju v notranje zadeve naših držav, zlasti z zahtevami za revizijo pripadajočih določil in notranjih odredb, torej zakonov bivše Češkoslovaške, Poljske ter Slovenije, ki se tičejo preselitve. Enako negativno mnenje imamo o zahtevah po izplačilu odškodnine izseljencem po končani 2. svetovni vojni.

Zavedamo se, da je vojna prinesla trpljenje tudi nemškemu narodu, ki ga ne podcenjujemo, prav tako pa se ne more podcenjevati krivde Nemčije za izbruh vojne, način njenega vodenja ter za grozote, ki sta ga povzročila nemški nacistični in italijanski fašistični okupacijski režim v Evropi.

Naše tri organizacije zato pozivajo nemško in italijansko vlado, da naj v okviru svojih mednarodnih dolžnosti preprečijo negativno dejavnost organizacij, ki hočejo spreobrniti rezultate 2. svetovne vojne.

Hkrati pozivamo slovensko, poljsko in češko vlado, da naj same po svojih močeh ter ob posredovanju organov Evropske unije prispevajo svoj delež k preprečevanju teh nevarnih dejavnosti, ki ogrožajo varnost v Evropi

*Prof. Ivica Žnidaršič, predsednica DIS
Dorota Arciszewska - Mielewcyk, predsednica PP
Doc. dr. Luboš Kohout, predsednik CSc*

Pozdravni govor Ivica Žnidaršič ob podpisu sporazuma in deklaracije o sodelovanju s češkim društvom Krog v Pragi, 17. novembra 2007

Spoštovani gospod predsednik, spoštovani prijatelji, spoštovani gospod veleposlanik RS Franci But!

Pozdravljam vas v imenu Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 in svojem imenu ter izražam zadovoljstvo in veselje, da smo danes tukaj med vami.

Zelo pomembno je, da bomo danes podpisali sporazum in deklaracijo o sodelovanju, oba dokumenta izražata pomen ohranjanja spomina na čas, ko smo bili izgnani, na čas, ko so nemški nacisti izvajali nasilje nad češkim in slovenskim narodom.

Da bi o tem kaj vedele tudi mlade generacije, je pomembna dejavnost društev, v katerih smo še žive priče grozodejstev, ki so se dogajala med drugo svetovno vojno, vse s ciljem, da se kaj takega ne bi več ponovilo.

Želela bi povedati nekaj zgodovinskih dejstev.

Spomladi leta 1941 so Slovenijo okupirale in razkosale štiri države: Nemčija, Italija, Madžarska in Neodvisna država Hrvatska. Največji del slovenskega ozemlja si je prisvojila Nemčija.

Cilj okupatorjev je bil uničenje slovenskega naroda. Zato so se lotili raznih oblik raznarodovalne in genocidne politike. V ta namen so takoj odstranili vsa znamenja, ki so kazala prisotnost slovenstva. Odstranili so vse slovenske napise s cest, trgov, uradov, trgovin, spremenili imena krajev v tuja, nemška imena.

Razpuščena so bila vsa slovenska društva in organizacije, ukinili so slovensko časopisje in utihniti sta morali slovenska umetniška beseda in pesem. Uničevali so slovenske knjige in knjižnice. Ukinjene so bile slovenske šole in prepovedano je bilo uporabljati slovenski jezik. Spreminjali so krstna imena in priimke, zelo ponižujoče pa je bilo tudi rasno ocenjevanje.

Otroke so nasilno jemali staršem, mnogi so bili zaprti, internirani, konfinirani, poslani na prisilno delo, streljali so talce in Slovence prisilno mobilizirali v okupatorsko vojsko.

Okupatorji so požigali vasi, rušili objekte, izkoriščali so naravna bogastva, plenili premoženje Slovencev in ga pošiljali v

Po podpisu sporazuma in deklaracije sta si prednika stisnila roki. (Praga 17. 11. 2007)

svoje matične države. **V okviru nacistične raznarodovalne politike je bil eden najbolj krutih ukrepov nemškega okupatorja množičen izgon Slovencev in naseljevanje Nemcev.** Na domove izgnanih Slovencev so naselili kočevske Nemce, Nemce iz Besarabije, Bukovine, Dobruđe, Južno Tirolske, Dalmacije, Bosne in Avstrije.

Najprej so izgnali slovenske učitelje, uradnike, vodje političnih strank, duhovnike, pisatelje in druge intelektualce. Prisilno so jih odvedli v Srbijo, na Hrvaško in v Bosno. Nemški okupator je v letih 1941-1945 samo iz Spodnje Štajerske, Gorenjske in Mežiške doline izgnal 63.000 Slovencev, od teh največ, kar 45.000, v nemška taborišča, ki so jih nacisti ustanovili za izgnane Slovence, 10.000 na Hrvaško in okrog 7.000 v Srbijo. Okoli 17.000 Slovencev je pobegnilo pred izgonom.

Izgnani so bili prebivalci mest in vasi s celotnega območja Posavja, Obsotelja, severne Dolenjske ter iz 100-kilometrskega pasu po dolžini in 25 km po širini ob tednji nemško-italijanski okupacijski meji.

Po kapitulaciji Italije so Nemci izgnali tudi precej Primorcev.

Nemški, italijanski in madžarski okupatorji so nasilno odgnali veliko Slovencev tudi v koncentracijska taborišča in zapore po Nemčiji, Italiji, Madžarski in Nezavisni državi Hrvatski.

Izgnani Slovenci so bili ob vse premočno in nepremično premoženje. Od izgnanih Slovencev je celotno premoženje prevzela v korist naseljenih Nemcev in za utrjevanje nemštva nemška naselitelvena družba Deutsche Ansiedlungsgesellschaft (DAG).

Himmler je sredi oktobra 1941 določil, naj v Nemčijo izgnane Slovence spravijo v taborišča, ta obdajo z žico in strogo kaznujejo vsak pobeg v domovino.

Po prihodu v izgnanska taborišča so morali izgnanci skozi vrsto ponižujočih postopkov. Lagerfirerji so hoteli taboriščnike popolnoma razčlovečiti. Taborišča so bila v starih gradovih, opustošenih samostanih, zapuščenih tovarnah, podirajočih se stavbah in zasilnih barakah. Ležišča so bila skupna in tudi po trinadstropna. Spali so brez odej, prostorov niso ogrevali, onemogočena je bila osnovna higiena. Hrana je bila zelo slaba. Lakota je najbolj prizadela več kot 20.000 slovenskih izgnanskih otrok.

Nacisti so slovenske izgnance izkoriščali kot ceneno delovno silo za najtežja dela.

Prisilno so delali v rudnikih, kamnolomih, tovarnah, pri graditvi cest in železnic ter na kmetih, dekleta so iz lagerjev pošiljali za dekle k nemškim družinam. Prisilno so delali tudi otroci.

Slovenski izgnanci so bili prisilno razseljeni od Poljske do Francije, severne Nemčije in po nekdanji Jugoslaviji s ciljem, da bi kot narod izginili z zemljevida Evrope. Delali naj bi do smrti kot sužnji v korist večvrednega nemškega naroda, kot je ukazal Göring: »**Ne ubiti, naj se na delu mučijo do smrti.**« **Komisija za vojne zločine, ustanovljena leta 1943, je ugotovila, da je nasilje nad Slovenci izvajalo 4017 nemških in 2518 italijanskih vojnih zločincev.**

Vsega tega ne obnavljamo iz sovraštva do tistih, ki so nam to gorje povzročili, pač pa zato, da bi naša tragedija in tragedija drugih evropskih narodov - žrtev nacizma in fašizma dobila primerno mesto v zgodovinskem spominu in da bi mlade generacije naslednic agresorskih držav v drugi svetovni vojni poznale ta del zgodovine.

Sedaj, ko živimo skupaj v Evropski uniji, želimo razvijati prijateljske odnose z vsemi narodi, saj sedanje generacije niso krive za početje prednikov. Vse smo odpustili, pozabiti pa ne smemo, **da se ne bi zabrisale sledi, kdo je bil v drugi svetovni vojni žrtev in kdo agresor.**

Po koncu druge svetovne vojne smo se izgnanci in begunci vrnili v Slovenijo, na opustošene domove. Ostali smo brez vsega premoženja, mnogi brez bivališč in gospodarskih poslopij.

Slovenski izgnanci po drugi svetovni vojni nismo dobili statusa žrtve vojnega nasilja in nobenega zdravstvenega, socialnega ali pokojninskega varstva, niti nismo prejeli nikakršne vojne odškodnine.

O ustanovitvi in delovanju Društva izgnancev Slovenije

Ze v prvem letu nastanka samostojne Slovenije se je **9. junija 1991** zbralo na gradu Rajhenburg v Brestanici pri Krškem okrog 8000 slovenskih izgnancev, prisilnih delavcev in beguncev in ustanovili smo **Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945.**

Hlevi in konjušnice pri gradu Rajhenburg so bili leta 1941 eno največjih zbirnih taborišč za izgon Slovencev; skoznje je šlo na trnovo pot izgnanstva okoli 63.000 Slovencev. Zato je bilo ustanovno zborovanje Društva izgnancev Slovenije prav v tem

kraju, v simboličen spomin in opomin na tragedijo izgnanstva.

Pobude, zahteve in že uveljavljene pravice

Po združitvi Nemčije in osamosvojitvi Slovenije smo slovenski izgnanci in begunci začeli terjati, da nam krivice popravijo.

Napisali smo na desetine pisem, peticij in gradiv z zahtevami, naslovljenimi na organe slovenske države, na nemškega kancerja in na razne organe nemške države.

Na podlagi zbranih podatkov in zahtev slovenskih izgnancev sta bila leta 1995 sprejeta dva zakona, pomembna za uresničevanje pravic prvih množičnih žrtev vojnega nasilja.

Državni zbor RS je 17. oktobra 1995 sprejel Zakon o žrtvah vojnega nasilja, ki daje po 8. členu upravičencem naslednje pravice: zdravstveno varstvo, zdraviliško in klimatsko zdravljenje, priznanje pokojninske dobe, pravico do pokojnine pod ugodnimi pogoji, pravico do vojne odškodnine po posebnem zakonu, dosmrtno simbolično mesečno rento in prednost pri dodelitvi socialnega stanovanja.

V 7. členu Zakona o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, je bilo določeno, da se za plačilo vojne odškodnine nameni 8,5 odstotka kupnine.

V Državnem zboru RS je bil 28. februarja 2001 končno sprejet Zakon o skladu za poplačilo odškodnin žrtvam vojnega

in povojnega nasilja, ki zagotavlja odškodnine za fizično in psihično trpljenje ter za umrle svojce.

Avgusta 2000 je bil sprejet nemški zakon o skladu Spomin, odgovornost in prihodnost, v katerem je bila za nejudovske žrtve določena partnerska organizacija Mednarodna organizacija za migracije s sedežem v Ženevi (IOM).

Na temelju dogovorov na Tematski konferenci DIS je bil 28. februarja 2001 podpisan sporazum z Mednarodno organizacijo za migracije in Društvom izgnancev Slovenije 1941-1945 o sodelovanju pri uveljavljanju odškodnin za prisilno delo po nemškem zakonu.

Ostalo je odprto le še vprašanje poravnave odškodnin za premočno in nepremočno premoženje, ker je Nemčija poravnala le 2 % vojne škode.

Naj posebej omenim, da poleg prizadevanj za urejanje pravic slovenskih izgnancev skrbi naše društvo tudi za ohranjanje zgodovinskega spomina. V tem okviru je DIS že leta 1992 začel izdajati časopis Vestnik DIS, izdan je bil zbornik Izgnanci in napisani knjigi Nekaj o vojni škodi in pravicah - zgodovinska, pravna in humanitarna dejstva ter Z javno besedo do pravic. Izšle so 1. in 2. knjiga Spominov in pričevanj ter več brošur, zloženk in slikanic. Na gradu Rajhenburg v Brestanici pa imamo tudi Muzej slovenskih izgnancev. Naše društvo obnavlja največje zbirno taborišče za izgon Slovencev.

Predlogi Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 za bodoče sodelovanje z drugimi evropskimi izgnanci - žrtvami fašizma in nacizma

Usodo izgnancev in beguncev so doživljali tudi drugi narodi, ki so jih okupirali nemški, italijanski, madžarski in japonski nacistični in fašistični režimi med drugo svetovno vojno, zato ni naključje, da je Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 dalo pobudo, da se ustanovi Mednarodni odbor izgnancev in beguncev - žrtev fašizma in nacizma v letih 1920-1945, ki bi skrbel za ohranjanje zgodovinskih dejstev.

V Evropi že imamo odbore, v katerih so povezane organizacije in društva koncentracijskih taborišč, nimamo pa koordinativnega odbora izgnancev in beguncev žrtev nacizma in fašizma.

Cilj tega Mednarodnega odbora bo medsebojno spoznavanje in proučevanje skupne usode ter opozarjanje vlad na vnovične pojave fašizma, nacizma in drugih vrst rasizma.

Če bi ta Mednarodni odbor ustanovili v letu 2008, bi lahko začeli priprave na I. evropski kongres izgnancev in beguncev žrtev nacizma in fašizma, ki bi ga organizirali maja ali v začetku junija 2009.

Zato bi želeli zvedeti za stališče vašega društva o tem Mednarodnem odboru in kongresu.

Želeli bi razširiti muzej slovenskih izgnancev in beguncev na gradu Rajhenburg

še s podatki in slikami o izgonu Čehov ob nemško-češki okupacijski meji, o izgonu Slovakov, Poljakov, Francozov, Ukrajincev in drugih narodov.

Predlagamo, da z današnje konference pošljemo pismo nemški kanclerki Angeli Merkel, da se v spominskem centru v Berlinu, ki ga ustanovljajo za Italijane in Nemce, ki so po koncu druge svetovne vojne odšli v svoje matične države, prikaže tudi usoda evropskih izgnancev in beguncev žrtev nacizma in fašizma.

Podpis današnjega sporazuma in deklaracije je dobra osnova za nadaljnje sodelovanje. Ob tem želim ponovno izraziti zahvalo vodstvu vašega društva za oblikovanje vsebine dokumentov, ki jih bomo danes podpisali.

Zahvaljujem se tudi vašemu podpredsedniku g. inž. Jiriju Prokopu, ki se je letos junija udeležil naše prireditve ob dnevu izgnancev, na kateri je sodelovalo okrog 6000 izgnancev, beguncev, prisilnih delavcev in drugih žrtev vojnega nasilja, zato je bilo zelo pomembno, da je bil vaš predstavnik takrat z nami in se neposredno spoznal z delovanjem našega društva. Še enkrat hvala za povabilo na to konferenco.

P. s.

Na konferenci so bili sprejeti vsi štirje predlogi, ki jih je na tej konferenci predlagala predsednica DIS, Ivica Žnidaršič.

Iz referata predsednika Kroga državljanov ČR, pregnanih leta 1938 z obmejnih ozemelj, dr. Luboša Kohouta, na konferenci v Pragi 17. 11. 2007

Münchenski diktat velesil za Češkoslovaško leta 1938

V tem svojem referatu se nameravam ukvarjati s temami, ki so vzbujale nasprotja v preteklih desetletjih vse do danes med kvalificiranimi zgodovinarji, zlasti pa med politikami in novinarji.

1. Kontinuiteta zunanje vojne politike Drugega in Tretjega nemškega rajha 1871-1918 in 1933-1945

Objektivno zgodovinsko je dokazalo, da je bila glavni agresor in krivec obeh svetovnih vojn, ki imata na svojem računu nešteto milijonov žrtev in poškodovanih, doslej neverjetno gospodarsko upostojenost ter pahljenje milijonov ljudi evropskih, azijskih ter afriških narodov v revščino, Nemčija, in to cesarska in nacistična, predvsem pa njeni vodeči ekonomski, politični in vojaški krogi. Nemčija, ki je v razvoju kapitalizma, militarizma in urjenju ter oborožitvi vojske prekosila stari kolonialni velesil, Anglijo in Francijo. Bile pa so žalost prisotne in sodelujoče tudi njene ljudske množice, ki so podlegle strupu nacionalizma, šovinizma in primitivnega sovražnega rasizma.

Vojaški cilj obeh režimov v obeh svetovnih vojnah je isti: doseči svetovno vladavino, podjarmiti in zasužnjiti številne narode, in njihov postopni genocid.

V začetnih fazah obeh svetovnih vojn, torej v letih 1914-1917 ter 1939-1942 so dosegle vojske skupine agresorjev ogromne zmage, ki so napovedovale, da so načrti za svetovno vladavino realni in uresničljivi, v nesrečo večine svetovnega prebivalstva. Šele v zaključnih obdobjih vojn (1918, 1944-1945) je prišlo do njihove kapitulacije.

Zgodovinsko je dokazalo jasno in domišljeno kontinuiteto Drugega in Tretjega nemškega rajha tudi v primeru načrtovanega genocida češkega naroda. Hkrati s tem moram poudariti, da so vodilni češko-avstrijski nemški politiki razglasili na veliko noč 1915 program germanizacije češkega naroda, začetno od osnovnega šolstva do univerz. Tudi ta načrt so njihovi učenci v protektoratu izpolnjevali brez prestanka. Še več: prekoračili so ga z ukinitvijo delujočih čeških univerz, zlasti pa s krvavim terorjem, ki je bil neprimerljiv z avstrijsko vojno dobo.

Za to moram navesti nekaj citatov iz načrtov sudetskonevške politične stranke, ki so bili narejeni po Hitlerjevih ukazih kot odgovor na mobilizacijo češkoslovaške vojske 21. maja 1938. Navajam: „Če

gre za češke dežele, mora nemški rajh na podlagi tisočletnih zgodovinskih dejstev spet doseči pravice in priključiti te dežele brez ostanka do stare meje, ki je bila veljavna leta 1866. Nikoli ne sme zgodovina dovoliti drugi češki narodni prepoved, zato je treba uničiti češki jezik. Na češkem ozemlju se bo nujno boriti že od prvega trenutka v smislu totalne vojne. Z vsi oostrostjo je nujno treba napasti boljše viške in boljše viškom naklonjene češke voditelje. Nemščina je edini veljavni in javni jezik. Vse češke šole in prosvetne institucije naj se zaprejo. Vsi gospodarski in socialni ukrepi naj se naredijo glede na to, da naj se široke množice češkega prebivalstva (delavci za industrijo) preselijo na nečeška območja, in hkrati s tem je nujno podpirati priselitev nemškega prebivalstva s celotnega ozemlja nemškega rajha na območju čeških dežel. Hkrati naj se računa z ukrepi za razlastitev premoženja češkega kmetijstva.“

Tretjemu rajhu se je posrečil skoraj popoln genocid tretje, židovske etnije, češko in nemško govoreče, ki je živela na češko-moravskem in slovaškem območju mnogo stoletij in je živahno prispevala za sodelovanje vseh treh etnij.

Münchenski diktat je pomenil za Češkoslovaško začetek izredno uspešnega vojnega nastopa nacistične Nemčije za dosego svetovne vlade, za genocid in zasužnjevanje številnih narodov.

2. Sokrivda, soodgovornost Zahoda za munchenski prolog in izbruh svetovne vojne

Izredno pomemben del dokumentov o Münchenski pogodbi predstavlja diplomatska korespondenca našega takratnega veleposlanika v Londonu, Jana Masaryka, zlasti od februarja in marca 1938 do zadnjih septembrskih dni. Masaryk je poudarjal, da pomeni pasivno stališče Zahoda do „Anschlusa“ Avstrije usoden precedens tudi za ogroženost Češkoslovaške. Posebej je očital Britancem prijateljske stike s Henleinom, delovno vzdušje Runcimanove „odločne misije“ z vnaprej danim ciljem, zadovoljiti Hitlerjeve in Henleinove zahteve. Takrat je novemu zunanjemu ministru Halifaxu očital, da kompromisov z nemškimi in češkimi nacisti sploh ne omilijo s pritiskom v smeri Berlin-Bagdad. Z ukinitvijo češkoslovaške barriere naj bi bila zelo prizadeta tudi Anglija. Anglija je torej vodila samomorilno politiko, saj bi se z ukinitvijo Češkoslovaške popolnoma odprla pot Nemčije

proti Balkanu in na azijski Srednji vzhod. Vojni dogodki so sčasoma popolnoma potrdili resničnost Masarykovih opozoril in napovedi. Os Berlin-Rim-Tokio je imela največje upanje za zmago v letih 1942-1943, ko so Rommelovi tanki ogroževali Suez in Kairo z namenom prestopiti v srednjevzhodni azijski prostor do meje z Indijo, kamor je, od druge strani, korakala japonska vojska.

Takratna britanska oficialna politika je delovala v skladu z željo vplivnih krogov finančnega kapitala in se ukvarjala z idejo pogodbe štirih velesil v Evropi. Za uresničitev te blazne ideje je bil Chamberlain pripravljen plačati ne samo s Češkoslovaško, ampak tudi z izgubo francoskega vpliva v Srednji in Jugovzhodni Evropi v korist Nemčije. Ta sramotni, samomorilski propad britanske politike je kritiziral W. Churchill, tudi z nastopi v parlamentu, in potem z velikim delom v času vojne kot predsednik vlade, skupaj s Sovjetsko zvezo, pa tudi skupaj s češkoslovaškim politikom Edvardom Benešem.

Izdajo Češkoslovaške je Zahod dopolnil še 1. septembra 1939 z izdajo Poljske, ki je imela s pogodbo utrjeno zavezništvo z Zahodom. V času, ko so sodobno letalstvo in tanki v nekajdnevni bojih uničevali poljsko konjenico in infanterijo, je bilo na nedograjeni Siegfriedovi liniji več kot sto zavezniških divizij.

Popolnoma se strinjam s kritiko Zahoda, ki jo je pogosto izrekel predsednik Beneš, zlasti kot reakcijo na diktat za izdano in osamljeno Češkoslovaško. Navajam:

„Zgodovina ne pozna kaj podobnega, da so potekala pogajanja s kakšnim samostojnim narodom ali državo. Smo zapuščeni in izdani. To so strahopetci in izdajalci, toda najbolj gnusno, da so nam svetovali, naj izvedemo mobilizacijo. Bila je komedija! Hitlerju so vnaprej dali garancijo, da bo dobil Češko. Od straha pred komunizmom bodo šli Angleži in Francozi z Nemci. To je debakel demokracije! Bojijo se vojne, a v glavnem jih je strah socialne revolucije.“ In predvidljivo dopolnjuje: „Nočejo se zdaj spopasti z njimi ali za boljše pogoje. Morali se bodo težko boriti in za nas, ko se mi ne bomo mogli več.“

3. Zunanja politika ZSSR pred Münchensko pogodbo in po njej

Med zgodovinarji enoznačno obstaja prepričanje, in to na podlagi dokumentov, da je bila ZSSR pripravljena vstopiti v protinemško vojno skupaj s Češkoslovaško v

skladu z zavezniško pogodbo, če bi učinkovito delovali tudi drugi, in sicer glavni zaveznik Češkoslovaške, torej Francija. Hkrati nastaja dvom, da bi ZSSR pomagala samo na prošnjo Češkoslovaške, če bi Francija ne izpolnila pogojev pogodbe.

Češkoslovaška delegacija, ki jo je vodil Pika, se je takrat po uspešnih pogajanjih o pomoči Romunije vrnila 30. septembra v jutranjih urah v Prago. Navajam: „Okrog poldne je bil Pika obveščen, da je včeraj zvečer predsednik Beneš sklical sestanek na Gradu s predsednikom vlade generalom Sirovyjem, ministri in predstavniki političnih strank. Predsednik Agrarne stranke Beran je vprašal Sirovega, če sploh obstaja konkretna pogodba med češkoslovaško in rusko vojsko. Sestanek se je končal ob 21.45 in čez 15 minut je prišla brzovjavka od češkoslovaškega veleposlanika Fierlingerja iz Moskve. Navajam: „Sovjetska vlada se obotavlja vstopiti v konflikt brez zahodnih velesil.“

V ogromnem nasprotju z Beneševimi argumentacijami se nahaja sodobni največ uporabljeni priročnik „Zgodovina dežel Češke kroge“, ki ne omenja preveč soodgovornosti Zahoda za začetek druge svetovne vojne. Ta del odgovornosti prenaša na ZSSR, brez dvoma pomembnega zagovornika politike kolektivne varnosti, ki je nudila še poleti 1939 Zahodu in Poljski vojaško pomoč zoper nacistično Nemčijo v primeru, če se bo Zahod trudil za enakopravno vojaško zavezništvo.

Nemško-sovjetsko pogodbo o prijateljstvu sodobna propaganda karakterizira kot vojaško zavezništvo dveh totalitarnih režimov, nacističnega in komunističnega, ker naj bi bil resnični vzrok za drugo svetovno vojno.

Za zaključek navajam objektivni pogled predsednika Beneša:

„Znano je, da zahodni velesil - vladi Daladierja in Chamberlaina - nista preveč želeli dogovora s Sovjetsko zvezo in Beckov režim na Poljskem jima je bil ovira. Pogajanja o zavezništvu med Sovjetsko zvezo in Francijo ter Anglijo niso bila zaključena. Sovjetska vlada, gledajoč v celoti zahodno politiko, je bila prepričana, da bo prišlo do evropskega konflikta, in se je bala, da bosta zahodni velesil skleпали s Hitlerjem druge kompromise in hkrati s tem izdali Sovjetsko zvezo, ki je podpisala z Berlinom pogodbo, ki je Sovjetski zvezi za trenutke zagotovila nevtralnost Nemčije, a ji s tem dodelila čas za vojaško pripravo in odprtje fronte na Zahodu.“

.Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945.

V. seminar DIS za profesorje zgodovine na osnovnih in srednjih šolah

Udeleženci V. seminarja DIS za profesorje zgodovine na osnovnih in srednjih šolah so si ogledali tudi zbirno taborišče za izgon Slovencev – grajske hleve in konjušnice v Brestanici. Foto: Alojz Rupar

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je v soboto, 24. novembra 2007, organiziralo že V. osemurni seminar za profesorje zgodovine na osnovnih in srednjih šolah.

Udeleženci so poslušali predavanja o okupaciji in razkosanju Slovenije leta 1941. O tem je predaval profesor dr. Damijan Guštin, o izgonu Slovencev je govoril prof. dr. Janko Prunk, o delovanju DIS za ohranjanje zgodovinskega spomina na genocidno politiko do Slovencev med drugo svetovno vojno pa je udeležence seznanila Ivica Žnidaršič, prof., predsednica DIS. O projektni diplomski nalogi o vojni škodi na območju Slovenije, povzročeni v drugi svetovni vojni 1941–1945, je govoril obramboslovec in politolog Gregor Kaplan. O izgonu Slovencev iz Maribora je udeležence seznanil zgodovinar Klemen Brvar.

Udeleženci so si ogledali tudi Muzej slovenskih izgnancev in največje zbirno taborišče za izgon Slovencev – hleve in konjušnice pri gradu Rajhenburg. To taborišče jim je razkazal član IO DIS Alojz Rupar.

Cilj seminarjev, ki jih organizira Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je seznanjati profesorje zgodovine z zamolčanim delom zgodovine slovenskih izgnancev. Te seminarje bomo organizirali vse dotelj, dokler tematika izгона Slovencev ne bo vključena v katalog programov stalnega strokovnega izobraževanja delavcev vzgoje in izobraževanja.

V letu 1999 je DIS zaprosilo Urad RS za šolstvo za analizo prenovljenih učnih načrtov osnovnih in srednjih šol z vidika vključenosti problematike izгона Slovencev v letih 1941–1945 ter raznarodovalne in genocidne politike okupatorjev do Slovencev med drugo svetovno vojno.

Analizo smo dobili in pokazalo se je, da je v učnih načrtih nekaj zapsanega v zvezi s temi vprašanji, da pa ni učne vsebine in učnih pripomočkov o tem.

Da bi pomagali šolam, zlasti profesorjem zgodovine, smo 15. marca 2000 na vseh 400 osnovnih in 200 srednjih šol poslali zbornik Izgnanci in dve zloženki za učno uro v OŠ in srednji šoli.

I. Žn.

Sodelovanje v oddaji Tarča

Televizija Slovenija je 10. oktobra 2007 v oddaji »Tarča« posvetila vprašanjem novel Zakona o žrtvah vojnega nasilja in vojnim odškodninam. V oddaji, ki je trajala eno uro in pol, so sodelovali poslanci Državnega zbora RS inž. Jože Tanko, Miran Potrč, mag. Franc

Žnidaršič, državni sekretar z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Marko Štrous in predsednica DIS Ivica Žnidaršič. Oddajo je spremljalo tudi 11 članov DIS, ki so se pred snemanjem oddaje zbrali na sedežu DIS. Če ste oddajo gledali bomo veseli vašega komentarja.

Pogovor na sedežu DIS pred snemanjem TV oddaje »Tarča« (10. 10. 2007)

Čestitka k izvolitvi predsednika Republike Slovenije

Iz Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 smo čestitali dr. Danilu Türkju k izvolitvi za predsednika Republike Slovenije. Dr. Türk se nam je za čestitko pisno zahvalil. Veseli smo bili njegovega pisma z zahvalo, in ga v celoti objavljamo.

DR. DANILO TÜRK

NOVOIZVOLJENI PREDSEDNIK
REPUBLIKE SLOVENIJE

Druge gospa Žnidaršič,

zahvaljujem se Vam za čestitko, ki ste mi jo poslali po izvolitvi za Predsednika Republike Slovenije. Hvaležen in ponosen sem, da ste mi Slovenci izrekli tako številčno podporo na volitvah. Vaša čestitka ob izvolitvi je še dokaz več, da si skupaj z menoj delite skrb za dobro prihodnost naše države.

Prepričan sem, da bo v prihodnje mnogo priložnosti za srečanja in izmenjavo mnenj in idej. Z veseljem bom prisluhnil tudi vašim idejam in predlogom, saj sem prepričan, da smo skupaj lahko močnejši, pripravljeni in kompetentni.

Zagotavljam, da bom v svojem mandatu upravičil zaupanje, ki ste mi ga izkazali.

Iskrena hvala še enkrat,

Vas
Danilo Türk

V Ljubljani, 22. novembra 2007

Novoletno voščilo

Spoštovani, dragi člani DIS!

Ob izteku leta se spominjamo prehojene poti. Menim, da smo lahko ponosni na naše številne aktivnosti, ki smo jih opravili v letošnjem letu. Zato bi se Vam rada tudi ob tej priliki v svojem imenu in v imenu organov DIS zahvalila za vse, kar ste storili, da naše društvo, kljub visoki starosti članstva, tako uspešno uresničuje svoje poslanstvo. Zahvaljujemo se tudi vsem Vašim sodelavcem, ki so Vam pri tem pomagali, in pričakujemo Vašo podporo tudi v prihodnje.

Pred našim društvom je že dolgo obdobje izredno aktualna problematika: povrnitev gmotne škode za izgubljeni in uničeni oziroma poškodovani premoženje s strani okupatorja med drugo svetovno vojno. Čas je že, da se naše dolgoletne utemeljene zahteve končno rešijo oziroma preičneje hitreje in odgovorneje reševati. Za to bitko bomo morali strniti vse naše sile, kajti v slogi je moč.

V prihajajočem novem letu 2008 Vam želim obilo krepkega zdravja, osebne sreče in družinske radosti ter izpolnitev nam vsem dobro znane skupne želje.

Želi Vam tudi vesele in prijetne božične in novoletne praznike.

Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica DIS

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Pohod skozi vasi izgnanih Kozjancev

Med pohodniki po vaseh izgnanih Kozjancev je bil tudi poslanec DZ mag. Franc Žnidaršič.

Krajevena skupnost Kozje praznuje 9. septembra svoj krajevni praznik. To je datum, ko je Bračičeva brigada v drugi svetovni vojni osvobodila Kozje. Vsako leto se v Kozjem na ta dan organizira proslava. Prirejajo se razne kulturne, zabavne in športne prireditve. Organiziran je bil tudi dvodnevni, že tradicionalni, Kozjanski sejem.

V tem sklopu je tudi Krajevna organizacija izgnancev Kozje organizirala pohod skozi vasi izgnanih Kozjancev. Dne 9. 9. 2007 ob 7.30 smo se zbrali pohodniki na avtobusni postaji v Kozjem. Z avtobusom smo se odpeljali v Zagorje do Tovornikove domačije. V bližini je kapelica, pri kateri je bila med vojno javka za prve aktiviste na Kozjanskem. 28. 8. 1942 je bila ta izdana in je bila tu tudi razbita Kozjanska četa.

Pri Tovornikovih so nas pričakali s čajem in prigrizkom. Tu je tudi vodja pohoda, Ivan Kunej, seznanil pohodnike o predvideni poti pohoda. Pohodnike je pozdravil tudi predsednik Krajevne skupnosti Zagorje, gospod Žlender.

Pot od kapelice nas je peljala na Topolovo do hiše št. 15, kraj, kamor se je zatekla ranjena Tončka Čečeva in je bila tu drugič izdana.

Pot nas je nato vodila do Lesičnega. Pričakala sta nas gospa Voja Kocman, partizanka iz leta 1942, in podžupan Občine Kozje, gospod Plahuta, ki je orisal Lesično v času okupacije in dogodke drugega izгона ter požige v decembru leta 1944.

Nadaljevali smo do lovskega doma in postali pri spominski plošči z datumom 1940. Člani lovske družine so pohodnikom ponudili kavo, prigrizek in kozarec domačega. Na kratko so predstavili Lovsko družino Kozje in pohodnike povabili na ogled notranjosti doma.

Po kratkem počitku smo pot nadaljevali skozi Belo in Korte. Po desetih minutah se je pred nami odprl pogled na Kozje. Preko športnega parka smo prispeli v trg Kozje. Tu je pohodnike pozdravil župan Občine Kozje, gospod Andrej Kocman, in v svojem govoru poudaril pomen septembrskih dni za Kozjane. To so bili časi aretacij. Ustreljenih je bilo 13 talcev Kozjanov. V taborišča pa je bilo izgnanih 62 družin. Spregovoril je tudi o nemški ofenzivi v decembru 1944. Spomnil je na množično požiganje vasi in streljanje nedolžnih občanov. Pristrčen program pa so pripravili učenci osnovne šole in trio Planika iz Krškega.

Po končani slovesnosti smo se zbrali v šotoru na družabnem srečanju.

Po malo daljšem počitku smo se napotili v muzej – Kroflnov mlin in si ogledali razstavo – odpor Kozja v letih 1941–1942. Razstavo si je skrbno ogledal tudi mag. Franc Žnidaršič.

Po ogledu razstave smo se poslovili in si obljubili, da se prihodnje leto zopet dobimo.

*Predsednik KO DIS Kozje
Ivan Kunej*

OBVESTILO

Spoštovane izganke in izgnanci

Obveščamo vas, da bi organizirali izlet v kraje izgnanstva tudi v letu 2008. Predvidevamo naslednje smeri:

1. Dunaj – Praga – Dresden – Leipzig
2. Taborišča po Bavarski (n. pr. Neresheim)
3. Na Hrvaško in v Srbijo

Kam bomo šli, se bomo odločili po vaših prijavah, za kamor bo vas največ.

Prijavite se do 31. 12. 2007 na naslov: Društvo izgnancev Slovenije, Komisija za stike s kraji izgnanstva, Komenskega 7, 1000 Ljubljana.

Želim vam vse najboljše v novem letu 2008 in vas lepo pozdravljam.

*Zdenka Kaplan
predsednica
Komisije za stike s kraji izgnanstva*

Spomini, ki ostajajo

V lepem jesenskem dnevu 2. 10. smo se izgnanci iz Kozjega in okolice z avtobusom odpeljali na obisk grobov naših staršev in sorodnikov, ki so med drugo svetovno vojno darovali svoje življenje za našo svobodo.

Najprej smo se ustavili na Stranica – na kraju frankolovskih žrtev, kjer smo si ogledali muzej s slikami stotih žrtev, ki jih je okupator dal obesiti na drevesa jablan ob cesti. Zelo nas je prizadela pripoved gospe v muzeju o zgodovini tega dogodka, o stotih žrtvah nedolžnih mladih fantov in mož, ki so jih potem pokopali v dva grobova, kjer so danes spominske plošče z njihovimi imeni.

Potem smo se odpeljali v Maribor in se ustavili ob spominski plošči pred dvoriščem, kjer so naše starše (tudi mojega očeta in tasta) ustrelili zaradi sodelovanja s partizani v NOB. Tam je bila lepa proslava v spomin padlim. Prepeval je tudi moški pevski zbor iz Maribora. Naši predstavniki DIS so položili venec, svojci padlih in sorodniki pa smo prižgali svečke in s solzami v očeh poiskali ime in priimek naših dragih, napisanih na spominski plošči. Ogledali smo si še Mariborske zapore in dvorišče, kjer so še danes vidni sledovi krogel od streljanja. Tudi na tem mestu so predstavniki DIS položili venec, mi pa smo jih počastili z enominutnim molkom. Ljudi, ki so jih tukaj ustrelili, so nato naložili na kamione in jih odpeljali v Gradec, kjer so jih pokopali. Tudi mi smo se odpeljali na ta kraj v Gradcu. Tu stoji visok spomenik in na njem v več jezikih napis. Oko mi je obstalo na najvišji točki

tega spomenika, kjer je napisano v slovenščini: »Čuvajte svobodo in mir, kajti zanj smo dali svoja življenja!« In zopet pod obokom tega spomenika napisana imena naših dragih, pa polaganje venca, prižiganje sveč ... In spomin na dni pred 65 leti.

V septembru 1942 so Nemci (s pomočjo domačih izdajalcev) prišli po vse moške iz naše vasi, ki so sodelovali s partizani, in jih odpeljali v Celjske zapore, kjer so jih zasliševali in hudo mučili. Po njihovi ustrelitvi 2. 10. 1942 so takoj naslednji dan prišli po njihove družine in jih odpeljali v nemška taborišča. Treba je bilo pustiti vse: lepo grozdje tik pred trgatvijo, živino, kmetijo in dom – se od vsega posloviti in oditi v neznano – v trpljenje, sramoto in lakoto v tujini.

Ko je bilo vojne konec, se je mama vrnila s sedmimi otroki na požgan in opustošen dom in začeti je bilo treba vse znova.

Bili so težki časi, a je hvala Bogu zmožila s pomočjo dobrih sorodnikov, sosedov in države postaviti novo hišo, hlev in življenje se je odvijalo naprej – vendar je doma ostala velika praznina in bolečina – ker ni bilo moža, očeta, ki smo ga tako zelo pogrešali.

Ob tej priliki se zahvaljujem vodstvu in organizatorjem DIS Kozje, da nam vsako leto na ta dan omogočijo obisk teh krajev in grobov, ki so tako zelo povezani z našim življenjem.

Ob kosilu smo imeli tudi prijetno druženje in srečanje z ljudmi iz različnih krajev Slovenije, ki jih je doletela enaka usoda, s skupno mislijo in željo: »Vojne nikoli več!«

Slavica Tacer

Spomenik usmrčenih v Gradcu, na katerem je tudi več sto imen Slovencev (2. 10. 2007).

Prireditve Zveze slovenskih izgnancev iz avstrijske Koroške

Zveza slovenskih izseljencev v Celovcu je 23. septembra 2007 v Kulturnem domu v Radišah organizirala spominsko prireditev ob 65. obletnici nasilnega izгона koroških Slovencev.

Slavnostni govornik je bil dr. Janko Malle, pozdravne govore pa so imeli Jože Partl, predsednik Zveze, Ivica Žnidaršič, predsednica Društva izgnancev

Slovenije 1941–1945, generalni konzul RS v Celovcu Matjaž Longar, dr. Reginald Vospernik, predsednik koroških Slovencev in Slovenk, za Zvezo slovenskih organizacij je govoril Gustav Brumnik, za Narodni svet pa Jože Vahovnik.

V bogatem kulturnem programu je sodelovalo 15 pveskih zborov in recitatorjev.

I. Žn.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Obisk pokopališča Sárvár

Udeleženci obiska pokopališča v Sárvárju ob dnevu spomina na mrtve 30. 10. 2007

Ob 65. obletnici izgnanih v taborišče Sárvár je KO DIS Pince-Marof-Benica-Petišovci organizirala obisk pokopališča v Sárvárju na Madžarskem.

Obisk je bil organiziran 30. oktobra 2007, udeležili so se ga svojci, prijatelji in znanci pokopanih žrtev. KO je položila vence ter prižgala sveče v spomin žrtvam,

ki so za vedno ostale na pokopališču v Sárvárju. Ogledali smo si tudi taborišče ter železniško postajo, kamor so v živinskih vagonih pripeljali taboriščnike.

Spodbudno je, da se ogleda vsakokrat udeležijo tudi pripadniki mlajših generacij ter svojci in znanci.

A. Voščun

Obisk spominskega področja Jasenovac

Člani KO DIS Zagreb obiskali Jasenovac (6. 10. 2007).

Foto A. Kramar

Člani Krajevne organizacije DIS Zagreb smo skupaj s člani Slovenskega doma Zagreb v soboto 6. oktobra 2007 obiskali Spominsko področje Jasenovac.

Tam je bilo v letih 1941–1945 zloglasno taborišče (največje na Balkanu) v takratni Neodvisni državi Hrvaški.

Pod strokovnim vodstvom gospodične Ines smo si ogledali novo stalno razstavo Memorialnega muzeja in vzgojni center, ki je bil na novo odprt 27. novembra leta 2006. Doslej je bilo zanesljivo identificiranih 69.842 žrtev, katerih imena so vklesana na stropu in vpisana v računalniku, dostopnemu vsakemu obiskovalcu. Svoje življenje je tam končalo 197 Slovencev, med njimi tudi veliko izgnancev, ki so jih ustaši aretirali na Hrvaškem, kamor so bili izgnani. Med prvimi žrtvami je bilo sedem slovenskih duhovnikov, ki so bili umorjeni takoj po prihodu v taborišče leta 1942.

Ob spomeniku Kamniti cvet smo postali in prižgali svečke v spomin žrtvam Jasenovca. Vreme nam je bilo naklonjeno in izlet je bil posrečen, čeravno je doma ostalo več prijavljenih, ker so se »bali« oblakov.

Občutek grozote Jasenovca smo potisnili v stran – po kosilu in ogledu prekrasne narave Lonjskega polja in vasi Čikoš Dol – zaščitene s strani UNESCO.

Vsako leto 22. aprila je v Jasenovcu slovesnost v spomin na jasenovske žrtve. Na ta dan 1945 je prišlo do preboja še preživelih taboriščnikov. Letošnje proslave se je udeležilo celotno državno vodstvo Republike Hrvaške s predsednikom države Stjepanom Mesićem na čelu. V imenu Koordinacije nacionalnih manjšin mesta Zagreba se je žrtvam poklonil Franc Strašek, predstavnik slovenskih skupnosti mesta Zagreb.

Alojz Kramar

Obmejni pohod v spomin na izgon iz Obsotelja

Tretjega novembra smo se zbrali izgnanci in drugi krajanje Polja ob Sotli in Buč, da obudimo spomin na dan izгона, 11. november 1941, iz celotnega Obsotelja.

Že več let smo načrtovali pohod ob nemško-hrvaški (takratni NDH) meji. Težko se je spominjati časov izгона, pa vendarle jih moramo obuditi ter pokazati našim mlajšim rodovom potek meje izгона v Obsotelju.

Lepega sobotnega jutra smo se zbrali v Prelaskem, kjer stoji mejni kamen, ki je bil postavljen med drugo svetovno vojno in označuje mejnik, do koder je segala meja izгона. Tukaj nas je sprejela prijazna domačija Vajdič, kjer nam je gospodinja Fanika postregla s toplim čajem, pecivom in kavico. Po okrepcilu nas je pozdravil predsednik KO DIS Ivan Babič, nam povedal nekaj zgodovinskih podatkov iz časa okupacije ter nas seznanil o poteku pohoda. Pred pričetkom pohoda nas je prišel pozdravit tudi župan Občine Podčetrtek Peter Misja in nam zaželel lepo druženje.

Nato smo se podali iz Prelaskega proti Peclju, kjer smo se ustavili pri Babičevi Gorci, da smo malicali in se okrepcili za nadaljnji pohod, ki je potekal po obrobju Peclja do Otrnic in naprej proti Bučam.

Pot nas je vodila preko Gruske do Gornjega Lastniča. Od tod smo se spustili navzdol proti Brezovcu, kjer sta nas povabila na svojo prijazno domačijo Rozika in Jože Koren. Nato nas je pot vodila do Polja ob Sotli. Tu nas je čakal v Domu krajanov topel obrok, za katerega je poskrbela KS Polje ob Sotli, skuhal pa sta ga Stanko Dervič in Vlado Vinder. Predsednica KS Nada Vinder nas je vseskozi spremljala s kombijem in skrbel, če je kateri omagal, da ga je popeljala do cilja. KS je podprla našo odločitev za tovrstni pohod po razmejitveni meji in nam je bila v veliko oporo pri izpeljavi le-tega. Hvala za vse.

Pohoda se je udeležilo 49 pohodnikov, od tega je bil najstarejši star 86 let, najmlajši pa 9 let.

Krajevne organizacije DIS in KS želimo, da ta pohod postane tradicionalen.

Pohodniki ob nemško-hrvaški meji KO DIS Polje ob Sotli-Buč (3. 11. 2007)

Komemoracija pred spomenikom izgnancem in spominskima ploščama padlim v NOB in izgnancem, umrlim v taboriščih

Vsako leto organizira KO DIS Dobova s sodelovanjem ZB NOB in KS Dobova ob dnevu mrtvih komemoracijo. Nastopili so: Gasilski pihalni orkester Loče, recitatorji z OŠ Dobova ter iz literarne skupine Beseda in MePZ KD Franc Bogovič Dobova. Pozdravni nagovor je imel predsednik v KS Dobova Miha Boranič.

Delegaciji KO DIS Dobova in ZB NOB sta pred spomenik in spominski plošči položili cvetje in prižgali spominske sveče. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem prisotnim, predvsem izgnancem in njihovim družinskim članom. Želimo si, da bi naslednje leto bilo veliko več izgnancev, tudi onih, katerih sorodniki so vpisani na ploščah.

Predsednik sveta KS Dobova Miha Boranič ter pevke in pevci MePZ KD Franc Bogovič Dobova pod vodstvom zborovodkinje Andreje Barič

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Pred spomenikom v Globokem

V Globokem imamo spomenik, ki smo ga obnovili leta 1996. Tu se ustavljajo posamezniki – svojci žrtev, katerih imena so napisana na spomeniku, počivajo pa v tuji zemlji. Naša KO DIS že od obnove spomenika dalje pripravlja za občinski praznik, pred dnevom mrtvim in ob spominu na začetek izgnanstva slovesnost ob njem. Želimo, da bi s tem nadaljevali tudi potem, ko mi, zdaj še živeči izgnanci in begunci tega več ne bomo zmogli.

Letos smo imeli komemoracijo ob spomeniku 26. oktobra. Zbralo se nas je lepo število članov KO DIS, krajanov in učencev Osnovne šole Globoko. Kulturni program je bil sestavljen iz govora, ki je orisal dogaja-

nje v letu 1941 in naslednjih letih vojne ter opozarjal mlade, naj ne pozabijo na ta čas in na vse, kar vojna prinaša. Sledile so še recitacije pesmi našega člana Franca Živiča (zbirko pesmi je izdal v tem mesecu). Zapele so še Ljudski pevci iz Globokega. Lepo se je slišala pesem Kje prijazne ste višave, potem pa še Počivaj jezero v tihoti. Z lepim prispevkom so nas presenetili učenci šole. Potem smo prižgali svečke in se razšli. Avtobus z našimi člani se je odpeljal na ogled Postojnske jame. Bili smo navdušeni nad njeno lepoto, saj so jo nekateri videli prvič. Nazadnje smo pristali v gostišču Pri Bajcu v Sinji Gorici. Preživeli smo zelo lep dan.

Ljudmila Petan

Ob spomeniku v Globokem

Izgnanci na pikniku

Člani Društva izgnancev občin Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje so se tudi letos, v začetku oktobra, zbrali na tradicionalnem pikniku na

turistični kmetiji Krošelj v Kraberku. Ob prijetnem druženju in glasbi so obujali spomine na preteklost in se pogovarjali o aktualnem dogajanju v društvu.

Člani DIS Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje oktobra 2007 na pikniku na turistični kmetiji Krošelj

Družabno srečanje izgnancev na Dolah pri Litiji

Vodboru smo se odločili, da pripravimo družabno srečanje za naše člane. Večina od 150 članov KO Dole pri Litiji je starih preko 70 let, nekateri so onemogli, nekateri v domovih za starejše, pa še razmetani po zaselkih naše obsežne KS.

Druženja z vrstniki pa so veseli vsi, ki še lahko gredo od doma; letošnjega srečanja v dvorani na Dolah se je udeležilo okrog 50 članov, nekaj svojcev in vabljeni gostje. Odzvali so se predsedniki KO iz Radeč, Polšnika, Trbovelj in Litije, Albin Pražnikar, vodja šole na Dolah ga. Jožica Vrtačnik, naša zvesta sodelavka Ana Kotar, in župan Občine Litija Franci Rokavec. Veseli smo bili 91-letne članice Ane Avbelj.

Po pozdravu predsednice je zbranim zapele domača pevka skupina Iznanci. Tajnik nas je spomnil, da letos teče 15. leto delova-

nja naše KO in predlagal manjšo slovesnost ob obletnici ustanovitve, to je 20. 12. 2007. Član IO DIS Albin Pražnikar je podal nekaj informacij z zadnje skupščine DIS in pojasnil postopke za uveljavljanje materialne odškodnine. Prisotne so pozdravili tudi predsedniki sosednjih KO. Župan Rokavec je povedal, da je vesel delovanja KO, ki združuje in popestri življenje ostarelim na podeželju. Za izvedbo srečanja se zahvaljujemo Občini Litiji, ki zadnja leta najde nekaj sredstev tudi za našo KO, in je letos omogočila dobro pogostitev prisotnih. Zahvala gre tudi župniku, ki nam omogoča poceni uporabo dvorane. Za veselo razpoloženje pa se moramo zahvaliti tudi godcem: v prvi vrsti našima zvestima muzikantom očetu Mirku in sinu Mirku Vresku, Jožetu s harmoniko in Matjaža z basom.

Meri Vresk

Ob krajevnem prazniku slavila tudi KO DIS Velika Dolina

Komemoracija in načrtovanje spominske poti

Pustiti smo morali svoje domove, pregnali nas daleč v tuji so kraj. Naše življenje je dano v okove, bomo vrnili še kdaj se nazaj?

Zverzi pesmi domačina Jakoba Vianta, ki jo je napisal leta 1942 v Nemčiji, je na dan mrtvih ob osrednjem spomeniku na Veliki Dolini pričel komemoracijo predsednik Marijan Žibert. Ob izgnancih in predstavnikih Zveze borcev NOV se je spomnil trpljenja vseh, ki so morali zapustiti svoje domove, vseh 1150 odraslih in otrok, ki so sanjali o vrnitvi, in 75 krajanov, ki svojega doma žal nikoli več niso videli.

Vrnitve in osvoboditve pa niso dočakali tudi nekateri, ki so doma prijeli za orožje in se pridružili partizanom. Vsem tem smo dolžni našo pozornost in spoštovanje, ne le zaradi zgodovine, pač pa tudi generacij, ki prihajajo, ki o prestani kalvariji

zvedo le še iz spominov udeležencev, je zaključil predsednik organizacije. S položitvijo vencev in prižiganjem sveč so na tej skromni slovesnosti obljubili, da teh ljudi in teh časov ne bomo pozabili.

Krajevna organizacija pa si je v okviru raziskave o zgodovini med drugo svetovno vojno, ko je NDH zasedla naše vasi, zadala še eno nalogo, ki že poteka. Določiti mejo med Nemčijo in NDH, kot je potekala v teh naših krajih, jo označiti in pripraviti del kot spominsko pot na tiste čase. Našli so že celo vrsto mejnikov, ki so še ostali in jih krajanje niso uporabili pri gradnji domov po vrnitvi iz tujine. Prvi pohod naj bi bil junija 2008.

Odbor KO DIS Velika Dolina

Ob pomoči številnih donatorjev razvili svoj prapor

Ob letošnjem prazniku Krajevne skupnosti Velika Dolina je slavila tudi Krajevna organizacija DIS. Na osrednji proslavi ob spomeniku vsem žrtvam druge svetovne vojne in izgnancem, ki se niso vrnili na svoje domove, je društvo ob številni podpori razvilo svoj prapor. Kot je v uvodnih besedah povedal predsednik KO Marijan Žibert, je ta organizacija verjetno med zadnjimi, ki se z njim lahko pohvali. Jasno, da brez donatorjev, to pa so bili Sklad za razgradnjo NEK Krško, Zavarovalnica Triglav – Območna enota Krško, Kojis Velika Dolina, Geodetski biro Brežice, Elektronic Kranjc, Kovinocrom in Univerzal z Jesenic in Dolenjskem, ne bi uspeli. V kulturnem delu programa so sodelovali domači zbor Slavček, učenci

Osnovne šole Velika Dolina in domači pesnik Anton Prišel s Ponikve. V najbolj slovesnem trenutku, ko sta praporščaka Miha Brce in Janez Cirinski prevzela prapor, se jim je pridružila tudi predstavnica DIS Zdenka Kaplan, ki je izgnancem in gostom namenila krajši nagovor ter jim zaželela še veliko uspehov pri njihovem delu, tudi ob nalogi, da do drugega leta obeležijo spominsko pot tudi ob okupacijski črti med NDH in Nemčijo. Znano je, da so tudi Hrvati posegli v naše ozemlje in zasedli v celoti štiri vasi, v nekatere druge pa posegli deloma. Tako je pod to okupacijo živelo okoli 460 ljudi.

Praznik so zaključili izgnanci s položitvijo venca in prižiganjem sveč ob spomeniku, zatem pa še s prijateljskim druženjem.

Predsednik KO DIS Marijan Žibert, predstavnica DIS Zdenka Kaplan in praporščaka

Dobro medgeneracijsko sožitje je temelj za gospodarski in socialni napredek vsake družbe

Članstvo naše organizacije se, tako kot tudi celotno prebivalstvo Slovenije, naglo stara. Povprečna starost članov DIS je že presegla 75 let. Tudi naša organizacija se sooča z odgovorno nalogo, pomagati starejšim, da bi kakovostno preživeli jesen svojega življenja. Ta izziv je pred celotno slovensko družbo. Zavedamo se, da bo številne in odgovorne naloge lahko uspešno uresničevala le ob dobrem sodelovanju mlajše in aktivne generacije. **Prav zato si v našem društvu že dalj časa prizadevamo, da bi v članstvo pritegnili tudi svoje izgnancev in beguncev žrtve vojnega nasilja.** Znano nam je, da le-ti že sedaj pomagajo svojim ostarelim staršem, bratom, sestram itd. Toda žal je tudi mnogo takih, ki nimajo več bližnjih svojcev, so ša zelo potrebni pomoči in tople besede drugega. Da bi DIS v prihodnje na socialnovarstvenem področju še uspešneje opravljal svoje poslanstvo, pozivamo krajevne organizacije, da si še nadalje prizadevajo za pomoč osamelim članom DIS in da pritegnejo v društvo čim več svojcev.

A. T.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

**Jože Žibert, častni predsednik KO DIS Studenec
Peter Rupar, novi predsednik KO DIS Studenec**

Obisk članov KO DIS Sevnica pri Jožetu Žibertu, častnem predsedniku KO DIS Studenec (13. 10. 2007) Foto: Alojz Rupar

Na zboru Krajevne organizacije DIS Studenec, ki je bila ustanovljena takoj za prvo krajevno organizacijo DIS 1941–1945 na Bučki, to je 1. 11. 1991. leta, so domačini organizirali bogat kulturni program, ki so ga izvedli učenci Osnovne šole Studenec in odlični pevci in pevke Mešanega pevskega zbora Studenec pod vodstvom prof. Katje Krnc.

Zbor sta pozdravila predsednica DIS Ivica Žnidaršič in župan Občine Sevnica Kristijan Janc. Oba sta pohvalila enotnost in delovanje KO DIS Studenec z željo po še večjem članstvu vseh izgnancev in beguncev ter tudi z vključitvijo sorodnikov v članstvo.

Na zboru – bil je 13. 10. 2007 – so razrešili 87-letnega dolgoletnega predsednika

Jožeta Žiberta, ki je bil ustanovitelj te Krajevne organizacije in je sedaj v Domu upokojencev Sevnica. Imenovali so ga za dosmrtnega častnega predsednika Krajevne organizacije Studenec. Za novega predsednika KO DIS Studenec je bil soglasno izvoljen Peter Rupar, za tajnico Nada Strošički, za blagajničarko Majda Grčar in za predsednika nadzornega odbora Vinko Cizerle.

Med drugim so soglasno sprejeli sklep, da v noveli Zakona o žrtvah vojnega nasilja sodelavci okupatorja in izdajalci slovenskega naroda ne smejo dobiti statusa žrtve ter da dikcija 6. člena ostane, kot je zapisano v prvotnem Zakonu o žrtvah vojnega nasilja, kjer že vse to točno piše, in so proti, da se ta člen črta iz Zakona. Ta sklep so posredovali skupščini DIS.

Vtisi z izleta

KO DIS Maribor Tabor je v sredo 26. septembra 2007 organizirala jesenski izlet, katerega so člani in članice in njihovi svojci težko pričakovali.

Avtobus je krenil proti Ljubljani oziroma Vrhniki, kjer smo si ogledali spominsko hišo pisatelja Ivana Cankarja. Vsi so pozorno prisluhnili besedam turistične vodnice, ki nam je predstavila življenje in delo tega velikega pisatelja. Pot smo nadaljevali proti kraju Bistra in si ogledali Tehnični muzej Slovenije. Največ zanimanja je bilo namenjeno prometnemu oddelku – izložbi vseh vrst vozil, med njimi predvsem Titovim vozilom. Tudi druge razstave so bile zelo zanimive, predvsem kovačija na

vodni pogon, mlin na vodni pogon, vodna žaga, furnirnica, gozdarstvo in kmetijstvo, lov in ribolov in še mnoge druge.

Vesela družba je nadaljevala pot proti Postojni, na ogled Postojnske jame. Mnogi je do takrat sploh še niso videli. Od zunaj smo si ogledali Predjamski grad. Bil je že večer. Polni vtisov in zadovoljstva smo že na avtobusu na poti domov navdušeno razmišljali o prihodnjem izletu. Vodstvo KO pa je spoznalo, da se je vredno potruditi in omogočiti članom in članicam, da vsako leto spoznajo vsaj nekaj zanimivih krajev naše lepe domovine.

Majda Cvetanovski

Člani KO DIS Maribor Tabor na izletu pred Postojnsko jamo

Srečanje izgnancev Občine Sevnica in otvoritev razstave DIS »Spomini na izgnanstvo in begunstvo«

Koordinacijski odbor vseh petih krajevnih organizacij Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 v občini Sevnica je v soboto 10. novembra 2007 ob 10. uri organiziral v Kulturni dvorani Gasilskega doma Sevnica, ki so jo napolnili izgnanci in begunci, tradicionalno srečanje v okviru programa praznika Občine Sevnica.

Tradicionalnega srečanja izgnancev in beguncev so se udeležili predsednica Društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič, župan Občine Sevnica Kristijan Janc, novinarji, TV in drugi gostje, ki jih je v krajšem uvodnem govoru pozdravil predsednik KO DIS Sevnica Drago Lupšina.

Kulturni program so pripravili kulturni delavci iz Šentjanža pod vodstvom Anice Groznik in pevci Mešanega pevskega zbora Studenec pod vodstvom Katje Krnc.

Slavnostni govornik prof. Jože Bogovič je med drugim v govoru povedal: »Vedno znova se srečujemo in obujamo spomine na dogodke v jeseni leta 1941, ko smo izgubili dom in človeško dostojanstvo. Iz ljudi z imenom in priimkom smo postali številke. Če ponazorim, sem tako jaz iz Jožeka postal Josef in nato številka 5121. V tisti jeseni je med prebivalci Slovenije, in še posebej Posavja, iz dneva v dan naraščal nemir, ker so okupatorji praznili hiše, posamezne vasi in končno veliko področje, ki so si ga prisvojili.

Ljudje v Sloveniji pa niso vsi nemo spremljali vseh teh hudodelstev, ampak so že v jeseni 1941 povzdignili svoj glas upora. Na Bučki so uporni partizani napadli policijsko postajo. V Sevnici so iz okupatorjevega zapora osvobodili zapornike. V

spomin na ta dogajanja praznujemo naš občinski praznik.

Predsednica DIS 1941–1945 Ivica Žnidaršič se je zahvalila za povabilo, pozdravila župana Občine Sevnica Kristijana Janca ter enako vse izgnance in begunce ter druge goste in med drugim dejala: »Nekateri bi radi pozabili na izgon Slovencev in begunce, žrtve nacizma in fašizma. Pred kratkim je visok funkcionar DZ dejal, da se je po drugi svetovni vojni govorilo, da so streljali talce, požigali vasi in odganjali ljudi v taborišča zato, da bi zasovražili Nemce in Italijane. To je žalitev vseh žrtev druge svetovne vojne. Zato ni naključje, da si v našem društvu tako zelo prizadevamo za ohranjanje zgodovinskega spomina, zbiranje spominov in pričevanj in širjenje muzejskih zbirk, in v tem okviru tudi obnavljamo največje zbirno taborišče – grajske hleve v Brestanici.

Dali smo tudi pobudo, da bi se povezali z drugimi izgnanci in begunci, žrtvami nacizma in fašizma, ki delujejo na Češkem, Slovaškem, Poljskem, v Ukrajini, Franciji in drugod.«

Na koncu je govorila o pomenu razstave, ki jo je pripravilo Društvo izgnancev Slovenije in prikazuje prisilno delo Slovencev, izgnanska taborišča in izgon slovenskih otrok. Nato je odprla razstavo v Gasilskem domu v Sevnici.

Predsednik KO DIS Sevnica Drago Lupšina je izrekel posebno zahvalo in priznanje predsednici Ivici Žnidaršič in njenim ožjim sodelavcem ter ji dal šopek rož, za kar se je ona v imenu vseh lepo zahvalila.

Janez Blas

Potujočo razstavo DIS »Spomini na izgnanstvo« si je ogledalo veliko udeležencev prireditve v Sevnici, pa tudi učenci v šoli. Foto: Pavel Perc

Člani KO DIS Radeče na izletu

Na hitro se je zopet zbralo za poln avtobus naših članov, ki so se 29. 9. 2007 odpeljali na organizirano enodnevno potepanje po Prekiji in Prekmurju. Tu smo si ogledali njihove znamenitosti. Predvsem je tu še veliko stare domače obrti. Pri lončarju Žumanu smo videli potek izdelave od začetka pa do konca. Lahko se je tudi kupovalo. Sledil je ogled zasebne oljarne ter celoten potek pridobivanja olja do končne izdelave. Možen je bil tudi nakup. Nadaljevali smo vožnjo skozi Vržej, se vkrcali na »brod« in se vozili po Muri. Ogledali smo si še plavajoči mlin in Burjaški muzej. Na odprtem ognju smo si sami lahko pripravili

»pajani kruh«, na ognju pečen ter namazan s česnom in zaseko. Tudi napitkov ni manjkalo. Po tej dobri okrepitvi smo se odpeljali na domačijo, kjer smo videli zanimive izdelke iz slame. To so lestenci, vazice vseh vrst in še mnogo različnih okraskov. Pot nas je vodila skozi Mursko Soboto in Radence, kjer je bila še pokušnja v radgonski kleti. Po tako pestrem dnevu smo se v večernih urah odpeljali v neko domače gostišče v Slovenskih Goricah. Po pozni večerji pa smo se veselo, sproščeno odpeljali proti domu.

M. B.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Po slovenski Istri

Člani KO DIS Bežigrad občudujejo stensko sliko Emila Gaziča (27. 10. 2007)

V soboto 27. oktobra 2007 smo se iz Ljubljane odpravili v slovensko Istro, ki je v tem letnem času oplešana z rdečim rujem. V programu je bil ogled cerkva. Slovenci ne premoremo razkošno bleščočih katedral. Imamo pa številne kapelice in cerkve na vsakem višjem hribu. Koštabona, vas nad Dragonjo, ki je zrasla na ramenih istrskih gričev, se ponaša kar s tremi cerkvami. To je ena najlepših istrskih vasi z značilnimi istrskimi ulicami, razloženimi v obliki drevesa. Glavna ulica predstavlja deblo, stranske uličice pa veje.

Najprej smo vstopili v cerkev sv. Kozma in Damijana iz 15. stoletja. To je božjepotna cerkev. Njena patrona sta zaščitnika zdravja in mučencev, zato se je sem zatekal rod za rodom molit za zdravje. Zraven cerkve so hvaležni vaščani postavili doprni spomenik pesniku in duhovniku Alojzu Kocjančiču, ki je tu maševal 25 let.

V Krkavčah smo si ogledali znameniti krkavški kamen. To je obelisk iz rimskih časov, v katerega je na obeh straneh v reliefu izklesana človeška figura.

V deželi oljk je treba videti tudi njihovo predelavo. Ogledali smo si jo v oljarni Torklja, ki je elektronsko vodena. Gospod Pavel je povedal, da zmore oljarna predelati

9 ton oljk v olje že v dveh urah. V Tonini hiši, danes muzeju, smo lahko videli star način pridobivanja olja.

V Novi vasi v kulturnem domu smo občudovali stensko sliko slikarja Emila Gaziča, ki prikazuje domačine pri delu. Ob slovesu nas je cerkovnik Pavel obdaril z vejico nešplje in žizulami, sadežem, ki ga skoraj nobeden ni poznal.

Mimo sečoveljskih solin smo se odpeljali na hrib Markovec, kjer stoji nova cerkev sv. Marka. Nekaterim je bilo že dovolj cerkva, a so vseeno stopili v njeno notranjost. Presenečenje nad lepoto, ki je nismo pričakovali, nas je vse prevzelo. Zagledali smo 115 m² velik mozaik, delo patra jezuita Marka Rupnika, ki prikazuje dogodke iz Markovega evangelija.

Stemnilo se je že, ko smo prišli v Lopar, vas blizu Kopra. Hiša Bardinca je danes spremenjena v etnološki muzej. Vaščani so jo leta 1999 obnovili ter prispevali dokumente, fotografije in predmete. Ogledali smo si predstavitev krajevine zgodovine.

Izlet je bil pravi kulturni dogodek. Hvala organizatorju Rudiju za izbiro poti, vozniku Vinku ter gospodinjam za dobrote iz domače peči.

Vera Pleiweiss

Člani KO DIS Kočevje na izletu

Tudi letos smo organizirali jesenski izlet za naše člane, svojce in prijatelje. 29. septembra se nas je 50 udeležencev iz Kočevja popeljalo proti Novi Gorici. Kljub slabemu vremenu smo bili v avtobusu zelo dobre volje in s pesmijo Sijaj, sijaj sončece uspeli, da se je zjasnilo in da smo na Sv. gori imeli čudovit pogled v dolino na mesto Gorico in okoliško hribovje. Po ogledu lepe Marijine cerkve, kjer je nastala tudi fotografija za spomin, smo se podali nazaj v dolino. Na poti smo si ogledali tudi znameniti železniški most v Solkanu. Potem nas je pot vodila preko Logatca, Žirov,

Spodnje Idrije v vasico Ledina, kjer smo se ustavili na turistični kmetiji »Pr. Jureč«. Tu smo se okrepčali z dobrim kmečkim kosilom in si ogledali v »podu« razstavljene pridelke in izdelke ter kmečko orodje, katerega so včasih uporabljali pri svojih delih. Lepo smo se zabavali, in ko je še gospodar raztegnil harmoniko, se je razlegla domača pesem in počutili smo se kot v mladih letih na kmetih. Po dobrih treh urah druženja smo se dobrim gostiteljem lepo zahvalili za prijetno počutje in se poslovili z željo, da jih morda še kdaj obiščemo.

Veronika Kljun

Izlet članov KO DIS Kočevje na Sv. goro - Nova Gorica 29. 9. 2007

Izlet članov KO DIS Ljubljana Moste-Polje na Koroško

Udeleženci izleta KO DIS Ljubljana Moste-Polje v splavarskem pristanu na Dravi

Ko se je poslovilo vroče poletje, smo se člani KO DIS Ljubljana Moste-Polje sredi septembra odpravili na izlet na Koroško. Najprej smo si ogledali pivovarno Troblje. Predstavili so nam proizvodnjo in skrivnosti receptur svetlega in temnega piva. Neomejena degustacija piva in pokušina grumpove masti in rženega kruha sta bili dobri popotniki za prijetno druženje tega dne. Na kmetiji Klančnik smo občudovali mladega gospodarja, ki nam je povedal, kako uspešno vodi družina to turistično kmetijo, kakšno je njihovo življenje, kako so si razdelili delo in kakšne so njihove možnosti za prihodnost. S turističnim vlakom so še bolj popestrili naš

ogled. Pokusili smo tudi njihove domače salame in domači mošt - jabolčnik.

S kruhom, soljo ter domačim žganjem so nas pričakali flosarji v pristanu ob Dravi. Potem pa nam je dveurna vožnja po Dravi minila prehitro. Muzikantje, flosarske frajle, pripoved najstarejšega flosarja o splavarstvu nekoč in danes, flosarski golaž, flosarski krst - vse to in še več - obogateno s humorjem - nas je spremljalo ves čas na vožnji.

Na poti proti domu smo bili vsi enotnega mnenja, da toliko dobre volje in smeha v enem dnevu človek ne doživi pogosto. In tudi to je smisel naših izletov, naših druženj.

Hilda Marc

Še eno prijetno leto

V KO DIS Domžale združeni izgnanci, interniranci, begunci in druge žrtve druge svetovne vojne z območja občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin, žal tudi za leto 2007 ugotovljajo, da, kot vse kaže, ne bodo uresničene zahteve za materialno odškodnino, za katero se DIS prizadeva že dolgo vrsto let.

Ob tem se zavedajo, da je predvsem pomembno, da v jeseni življenja poskrbijo za svoje zdravje in prijetno počutje, pa tudi za to, da se njihovo trpljenje ne pozabi, kot oni ne pozabljajo svojih sotrpinov. Tako so se sredi septembra pod vodstvom Jožeta Kvedra, predsednika, udeležili spominke slovesnosti ob obletnici osvoboditve taborišča na Rabu ter si ob tej priložnosti ogledali tudi zanimivosti in znamenitosti otoka ter bližnjega Golega otoka.

Sredina oktobra pa je bila namenjena tradicionalnemu jesenskemu obisku dela

Slovenije. Tokrat smo se odločili za obisk dela Triglavskega parka - tako na gorenjski kot na soški strani ter se po obisku Brezij, Ruske kapelice, Vršiča in izvira Soče ustavili v čudovitem Trentarskem muzeju v Trenti. Ogledali smo si film o Triglavskem parku ter se nato sprehodili po posameznih prostorih, kjer nas je zlasti zanimal nekdanji način življenja v tem delu Slovenije. Ob ogledu črne kuhinje in nekdanjih posod ter orodij se je marsikdo spomnil na svoje otroštvo. Postanek ob trdnjavi Kluže nas je spomnil na številne žrtve prve svetovne vojne, ki smo se jim poklonili z obiskom kostnice nad Kobaridom.

Do konca leta pa člane KO DIS Domžale čaka še eno prijetno druženje. 17. decembra 2007 se namreč dobimo na vsakoletnem prazničnem srečanju. Rezervirajte si čas in dobrodošli!

D. I.

Člani KO DIS Domžale na izletu.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Slika Članov KO DIS Dobova. Slika je nastala v Kumrovcu.

Občni zbor KO DIS Raka

Člani KO DIS Raka so se zbrali v dvorani gasilskega doma na rednem občnem zboru 11. avgusta 2007. Občni zbor je bil del prireditve ob prazniku Krajevne skupnosti Raka.

Ob opravičeni odsotnosti predsednice KO DIS Raka Anice Žabkar je poročila o delu podala Marjan Molan. Poleg poročila o delu so sprejeli tudi program dela za drugo polovico leta 2007 in za leto 2008.

Zbora so se udeležili predstavniki KS Raka, Upravne enote Krško in predsednica DIS Ivica Žnidaršič ter Zdenka Kaplan, predsednica Komisije za stike s kraji izgnanstva pri IO DIS.

V kulturnem programu he s piemsiyo in besedo nastopal pevski zbor Rožmarin DV Raka

Iz občnega zbora Krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Raka (11. avgust 2007)

Iz Krajevne organizacije Št. Jurij pod Kumom

Na občnem zboru 9. septembra 2007 je bilo prisotnih 60 članov, 5 predsednikov krajevnih organizacij, član IO DIS Albin Pražnikar, predsednik Krajevne skupnosti Podkum Milan Strnad in predsednica Krajevne organizacije Št. Jurij pod Kumom Ana Brinjevec.

Pozdravni govor je imela predsednica krajevne organizacije DIS. Pozdravni govor je imel tudi član IO DIS Albin Pražnikar. Poudaril je, da je taborišče, ki se obnavlja v Brestanici, pomemben spomenik.

Predlog za poplačilo vojne odškodnine za premočno in nepremočno premoženje je že več kot eno leto na vladi, vendar ga je vlada odložila na stran. Pripravlja se sprememba zakona o žrtvah vojnega nasilja. Poslanci DeSUS-a bodo odstopili iz koalicije, če bodo v zakon vključeni tudi sodelavci okupatorja.

Predsednica Krajevne organizacije Št. Jurij pod Kumom Ana Brinjevec:

• Poda poročilo o delu Krajevne organizacije in tudi finančno poročilo za leto 2007.

- Delo je potekalo kar se da normalno, vendar nekateri člani ne plačujejo članarine, kar je grdo.
- Muzejsko zbirko naše Krajevne organizacije smo predstavili v Gasilski dom. Vse člane prosimo, naj s kakršnokoli predmeti iz izgnanstva dopolnijo zbirko.
- Praznovanje 100-letnice šole se je lepo odvijalo. Bilo je prisotnih ogromno krajanov in tudi drugih gostov in prijateljev našega kraja.
- Junija, ob prazniku izgnancev Slovenije, smo se člani Krajevne organizacije Št. Jurij pod Kumom odpeljali z avtobusom v Brestanico.
- Krajevna organizacija Št. Jurij pod Kumom ima sedaj 80 članov in 10 podpornih članov.
- Predsednica je zaželela vsem skupaj zdravja in še naprej prijetnega druženja.

Ana Brinjevec

Izlet članov Krajevne organizacije DIS Dobova

Dobovski izgnanci smo se 20. oktobra odpravili z dvema avtobusoma na izlet po sosednjem Zagorju na Hrvaškem. Najprej smo obiskali Kumrovec in si ponovno ogledali Titovo rojstno hišo in njegov kip kakor tudi celotno ekovas, kjer so nam predstavili v starih cimpranih hišah vse obrti, ki so bile nekoč žive tudi po naših vaseh.

Ker smo vsi starejši, smo z zanimanjem obujali spomine, ko so tudi po naših vaseh delovali sodarji, mizarji, tesarji, kovači in stavci. Zanimanje je bilo tolikšno, da smo si več kot dve uri ogledovali še vedno

za Zagorje specifične obrti, kot so lectarji in izdelovalci lesenih igrač in žičnih instrumentov.

Pot nas je dalje vodila do največjega hrvaškega Marijinega svetišča v Mariji Bistri. Tu nas je pričakala vodička in nas popeljala na ogled. Nato smo si še ogledali razstavo v Zagorju še delujočih obrtnikov in njihove izdelke. V bližnjem gostišču, »Dobro nam došel prijatelj«, smo ob zagorski jedachi in pijači ter zvokih muzikantov dočakali trdo noč in povratek v Dobovo. Bilo je veselo in nepozabno.

BB

V samici

Skoz križe v oknu žarek se prikrade,
poboža mi obraz, kot up v trpljenju.

Zgorele v celici so moje nade,
slovo sem dal svobodnemu življenju.

Pod toplim žarkom se spomin budi
na kamro, kjer sem sanjal o ljubezni.

A tukaj, v mrazu, mi telo drhti,
izčrpano od hude je bolezn.

Ne bom več slišal ptičkov melodije
in v rosnih jutrih travnik bo sameval.
Ne bom več slišal svona, ki čas odbije,
domači veter me ne bo preveal.

Zdaj tu, na tujem, čakam konca,
neba le košček vidim skozi lino,
A dom tam daleč poln je sonca,
po domovini sije z vso milino.

To mi tolabža je v samoti moji,
saj vem, da narod bo obstal!
Tam že divjajo kruti boji,
da vruga bi z domačih tal pregnal.

Takrat žal več ne bom živel,
da videl dom bi in doline.
Sam v tuji zemlji bom trohnel,
dokrel telo se ne razbline.

Kdo se spominja Kerinovih?

Spoštovani!

Živim v Nemčiji, a vsako leto obiskujem domače kraje. Večkrat sem bila tudi v muzeju izgnancev v Brestanici. Tam se tudi dobila vaš časopis »Vestnik«. Ta zgodovina me zelo zanima, ker so bili tudi moji sorodniki leta 1941 izgnani v Rajhenburg in potem v Nemčijo, v taborišče Seefersdorf - Freiberg blizu Dresdna. Ker so moji sorodniki že vsi pomrli, poizkušam po tej poti najti ljudi, ki se še spominjajo Kerinove družine z Ravni 18, »Rantovec« pri Velikem Trnu, Krško.

Iznani so bili moj oče Albin, roj. 1907, z družino, njegovi starši Franc Kerin in Terezija, sestri Justina in Slavka z družinama. Očetu Albinu sta v taborišču 1942. leta umrla žena Mici in sin Jože star komaj 6 let.

Iz izgnanstva so se vrnil 16. 6. 1945 leta. Kdo se še spominja Kerinovih iz »Rantovca« in bi mi znal kaj več povedati. Kako in kje so živeli? Ima mogoče kdo kakšne slike od takrat? Oče Albin je delal vsa štiri leta v rudniku.

Vsakega dopisa bom zelo vesela.

Vas lepo pozdravljam!

Joži Muren, roj. Kerin,
Raabestrass 29,
51105 Koln - Deutschland

. Jubileji . Jubileji . Jubileji . Jubileji .

90-letni ljubilantki

Obisk pri gospe Olgi ob njeni 90-letnici

Olga Žarn se je rodila 27. septembra 1917 na Pristavi pri Leskovcu. Kot mnogo drugih je morala v januarju 1942 v tujino. Dobro se spominja, da je bil tedaj izjemno visok sneg, zato je bila pot do železniške postaje zelo naporena. V tujini je trdo delala v hotelu, v sanatoriju in tovarni boksita. Domov se je vrnila oktobra 1945. V izgnanstvu je bilo hudo, a najtežje ji je bilo, ko je zvedela strašno novico, da je padel brat Vinko kot partizan v gozdu blizu domače vasi v marcu 1945 - na pragu svobode.

Spominja se, da leta 1945 pripravili v domači hiši prvo silvestrovanje za vse vaščane iz domače vasi. Od leta 1946 do upokojitve je vodila domačo gostilno, ki je bila znana daleč naokoli po izjemno dobrih ribah.

Gospa Olga je izjemno bistra, rada spremlja vsa domača dogajanja in veliko bere. Zdaj živi s sinovo družino in uživa sadove svojega trdega dela.

Ob jubileju so jo obiskali predstavniki KO DIS Leskovec: poverjenik Franci pacek, podpredsednica Anica Baznik in predsednik Franci Žičkar.

Gospa Olga, iskrene čestitke za vaš visoki jubilej!

Zdenka Žičkar

Rozalija Prah se je rodila 27. avgusta 1917 na Jelšah pri Leskovcu. V Nemčijo je bila izgnana leta 1942 s hčerkico Vero. V tujini jo je čakalo trdo delo, a je zdržala ob misli, da se nekoč vrne v domačo vas. Z možem sta se vrnila oktobra 1945 in našla doma pravo razdejnanje. Spet sta začela znova. Leta 1952 se jima je rodila druga hči Rozika. Ko so si komaj dobro opomogli, je mož umrl. Ostala je sama za vse. Vsa bremena življenja je morala sprejeti na svoja ramena in hčerki sama spraviti do poklica in kruha. A bila je vztrajna, optimistična in vedno dobre volje.

Gospa Rozalija je še vedno zelo živahna, bistra, ima izjemen spomin in se zelo rada pogovarja in bere. Ob 90-letnici sta jo obiskala predstavnika KO DIS Leskovec: poverjenik Franci Pacek in podpredsednica Anica Baznik. Vse lepo ob jubileju, gospa Rozalija!

Zdenka Žičkar!

Jubilantka Rozalija

Visoka jubileja

Člani KO DIS Šentjanž smo se 19. oktobra zbrali na obisku pri našem članu Francu Sigmundu v Budni vasi. Praznoval je svoj 92. rojstni dan. Še vedno je poln energije in dobre volje. Zaželeli smo mu zdravja in še na mnoga leta.

Bila je lepa sončna nedelja, 23. septembra, ko smo prišli na obisk v dom starejših občanov v Hrastnik. Naša članica v KO DIS Šentjanž, Helena Hočevar, je praznovala 93. rojstni dan. Zaželeli smo ji trdnega zdravja. »V domu zelo lepo skrbijo zame« se je pohvalila. Obiska je bila zelo vesela.

Članarina in prispevek za Vestnik DIS ostaneta tudi v letu 2008 enaka kot v letu 2007

Na skupščini Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 je bilo 17. septembra 2007 potrjeno, da bo članarina za vse člane Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 v letu 2008 8 evrov, prispevek za Vestnik pa 4 evre za vseh pet števil.

Člani DIS poravnajo te obveznosti v svojih Krajevnih organizacijah DIS.

15. obletnica izhajanja Vestnika DIS

Izvršni odbor DIS je na vsebinsko zelo bogati 15. seji Izvršnega odbora DIS, ki je bila 13. decembra, obeležil tudi 15. obletnico izhajanja našega, vsem članom dobro znanega glasila Vestnik DIS. Čeprav je bila slovesnost skromna, smo z njo želeli poudariti pomembno poslanstvo, ki ga je v preteklem obdobju opravilo naše glasilo. Že sam podatek, da smo izdali 72 števil, zgovorno pove, da ste bili tekoče informirani o vseh aktualnih dogodkih in aktivnostih, ki jih je izvajalo naše društvo ob sodelovanju krajevnih organizacij DIS v preteklih 15 letih.

Morda ne bo odveč, če vas tudi ob tej priliki spomnimo, da smo obširno pisali o naših odločnih in vztrajnih prizadevanjih in zahtevah za popravilo dolgoletnih krivic, ki smo dolgo obdobje po vojni trpeli izgnanci, in ki so končno v novi državi obrodili dokaj uspešne sadove. Menimo, da ste bili dobro obveščeni o pravicah, ki ste jih lahko uveljavili na podlagi priznanega statusa o žrtvah vojnega nasilja. Prav tako vam je bil Vestnik v veliko pomoč pri uveljavljanju pravic, pa ne le na podlagi slovenskih zakonov, temveč mnogim tudi pri uveljavljanju pravic za prisilno delo po nemškem in avstrijskem zakonu. Trudili smo se, da bi vam, spoštovani bralci, vse koristne informacije posredovali v preprostem ljudskem jeziku in upamo, da nam je to tudi uspelo.

Naše glasilo Vestnik pa ni namenjeno le informiranju članstva o nalogah DIS in njenih organov, ampak tudi o delovanju naših 86 krajevnih organizacij pa tudi o sodelovanju z organizacijami v tujini.

Upamo in pričakujemo, da boste tudi v prihodnje ostali naši zvesti naročniki in bralci, ter ga s svojimi prispevki vsebinsko bogatili, da bi Vestnik ostal zanimiv tudi za mlajši rod, ki ga moramo pritegniti v naše vrste, da bi društvo uresničevalo svoje poslanstvo še mnogo let.

Izvršni odbor DIS

IZVRŠNI ODBOR DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941-1945

Predsednica:

Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:

Jože Križančič, Ptuj

Janez Komljanec, Slovenj Gradec

Člani:

Ivan Babič, Buče

Emilija Držanič, Brežice

Sabina Godnič, Komen

Tomaž Hočevar, Koper

Milan Jazbec, Ljubljana

Zdenka Kaplan, Novo mesto

Lojze Kranjc, Radovljica

Marija Kuhar, Brezovica/Lj.

Albin Pražnikar, Izlake

Alojz Rutar, Boštanj

Jožica Stezinar, Brežice

Anka Tomišek, Ljubljana

Malka Veler, Slovenska Bistrica

Franci Vidmar, Žalec

Alojz Voščun, Lendava

Davorin Zdovc, Maribor

Franc Žičkar, Leskovec

Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Mira Zalar, Maribor - predsednica

Janez Blas, Sevnica

Anton Žmavcar, Slovenska Bistrica

ČASTNO RAZSODIŠČE

Ivan Gole, Trebnje - predsednik

Olga Kamenov, Ljubljana

Jožef Pograjec, Polšnik

Štefanija Žalec, Ljubljana

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti	KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Artiče Antonija KNEZ Jožef LEVAK Antonija UREK Jožefa ZORKO	04. 10. 1918 10. 03. 1928 26. 08. 1919 13. 05. 1919	03. 10. 2007 17. 10. 2007 15. 11. 2007 25. 10. 2007	KO DIS Ljubljana Bežigrad Karolina BANCIC Ivan FELICIJAN Kristina GORENC Jože KANTE Jožica KOMADINA Ljudmila KOVAČIČ Dominik POZENEK Anton SLUGA Jožica TOMAŽIN Ignac VIDMAR Anica ŽEMBERI	13. 07. 1918 17. 09. 1924 26. 10. 1926 08. 03. 1920 11. 01. 1928 24. 04. 1928 03. 08. 1909 24. 12. 1938 17. 03. 1941 03. 07. 1914 25. 08. 1918	22. 12. 2006 08. 12. 2006 25. 03. 2007 12. 07. 2007 08. 10. 2007 29. 05. 2007 14. 02. 2007 11. 08. 2007 12. 12. 2006 20. 07. 2007 21. 02. 2007
KO DIS Bistrica ob Sotli Marija DOBRINA Franc GAJER Jožefa HUDINA Anton KUNEJ Jože KUNEJ Terezija KUNEJ Jože POLAK	04. 09. 1925 07. 05. 1921 1921 25. 02. 1937 25. 09. 1932 11. 10. 1927 05. 05. 1935	25. 03. 2007 08. 03. 2007 26. 09. 2007 12. 03. 2007 05. 04. 2007 15. 08. 2007 31. 03. 2007	KO DIS Ljubljana Center Filipina JERMAN - SAVNIK	09. 04. 1929	26. 09. 2007
KO DIS Bizeljsko Anton KELHER Marija KOLAR Jože VERŠEC	30. 04. 1936 01. 11. 1939 30. 10. 1925	23. 10. 2007 10. 09. 2007 08. 09. 2007	KO DIS Ljubljana Šiška Jožefa DOBRAVEC Sikst MARION Anton OBERČ Oto POTOČNIK Viktor VEGELJ	25. 03. 1926 30. 11. 1912 11. 05. 1922 13. 04. 1942 22. 07. 1933	15. 10. 2007 25. 05. 2007 10. 2007 23. 01. 2007 03. 03. 2007
KO DIS Boštanj Anton JERMANČIČ Jožefa LISEC	16. 01. 1929 06. 12. 1934	12. 10. 2007 12. 10. 2007	KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik Franc URŠIČ	23. 08. 1920	24. 07. 2007
KO DIS Branik Rado BIZJAK Vekoslav HMELJAK Flora KODRIČ Boris PAVLICA Marija PAVLICA Karlo STANTIC	11. 05. 1927 24. 07. 1927 25. 04. 1913 05. 01. 1930 26. 10. 1908 30. 07. 1933	22. 04. 2007 22. 11. 2007 04. 09. 2007 06. 08. 2007 11. 07. 2007 08. 04. 2007	KO DIS Maribor Tabor Nada ANTONČIČ Cvetko BACNIK st. Terezija BREZNIK Sonja JUDAR Jožef LOZAR Pavla POGORELEC Anton ZGRABIČ	15. 10. 1914 07. 06. 1913 18. 03. 1910 04. 11. 1942 15. 03. 1934 28. 11. 1923 18. 10. 1922	19. 05. 2007 26. 07. 2007 10. 2007 15. 08. 2007 15. 03. 2007 29. 08. 2007 24. 11. 2007
KO DIS Buča Ivan KUZEM Alojz LEKŠE Franc NOVŠAK	30. 08. 1928 2. 01. 1925 16. 07. 1933	09. 06. 2007 27. 07. 2007 22. 10. 2007	KO DIS Maribor Tezno Peter BOŽIČ Adolf KAPS Ljubo KOGLOT Anton LAŠČAK Sonja ŠVAJGER Danica VOSTNER	26. 06. 1927 17. 05. 1924 22. 11. 1934 12. 06. 1932 22. 09. 1925 15. 08. 1914	18. 07. 2007 30. 03. 2007 21. 11. 2007 13. 04. 2007 02. 05. 2007 27. 06. 2007
KO DIS Čatež ob Savi Draga TOMŠE Franciška VOLK	02. 11. 1910 10. 08. 1912	24. 09. 2007 27. 08. 2007	KO DIS Murska Sobota Viktor FICKO	20. 04. 1917	14. 10. 2007
KO DIS Dobova Anton CIRNSKI Franc CVETKOVIČ Anton DERŽIČ Ivan FURLAN Jožef JANKOVIČ Jožef JURKAS Jože JURMAN Anton KEŽMAN Jožefa KOVAČIČ Andrej KRAMER Ljudmila LAZANSKI Ivanka LEBŠINA Franc PAVLIČ Antonija PETELINC Ivan PETELINC Jožef POLOVIČ Cecilija SAVNIK Jože ŠAVRIČ Marija VOLOVEC Jožef ZAJC Marija ZUPANČIČ	16. 01. 1926 21. 10. 1916 12. 05. 1929 28. 12. 1929 14. 12. 1933 26. 02. 1920 12. 03. 1939 16. 12. 1921 02. 04. 1926 05. 05. 1922 12. 09. 1921 25. 10. 1925 03. 09. 1925 22. 10. 1930 21. 01. 1927 18. 02. 1930 19. 11. 1922 12. 03. 1929 16. 11. 1923 25. 05. 1930 03. 03. 1924	23. 02. 2007 24. 09. 2007 20. 05. 2007 25. 06. 2007 16. 10. 2007 18. 09. 2007 17. 09. 2007 12. 2006 06. 02. 2007 30. 04. 2007 24. 05. 2007 20. 06. 2007 24. 11. 2007 15. 10. 2007 24. 02. 2007 12. 02. 2007 24. 01. 2007 07. 11. 2007 09. 01. 2007 14. 10. 2007 14. 07. 2007	KO DIS Novo mesto Pavla KLOPČIČ	01. 01. 1923	01. 11. 2007
KO DIS Podbočje Franc KOŽAR Franciška TURK	05. 04. 1924 10. 03. 1942	23. 03. 2007 15. 06. 2007	KO DIS Polje ob Sotli - Buče Ana BRILEJ Cirila EISENKOLER Anton KODRIN	10. 05. 1923 29. 07. 1929 14. 10. 1915	04. 11. 2007 26. 06. 2007 05. 10. 2007
KO DIS Radeče Julijana KOZOROG Alojzija PINOZA Ivan ZUPAN	23. 02. 1915 21. 05. 1924 30. 06. 1930	06. 2007 22. 10. 2007 03. 11. 2007	KO DIS Radovljica Pavla BOLČINA	31. 07. 1917	05. 09. 2007
KO DIS Sevnica Alojz MOŽIČ	24. 07. 1931	30. 07. 2007	KO DIS Škofja Loka Franciška KRMELJ Marija LAZAR Ljudmila LIKAR Ivana PINTAR		08. 10. 2007 05. 09. 2007 27. 10. 2007 17. 07. 2007
KO DIS Trbovlje Janez ANDRENEK Gizela ČUK Marjana FORTE Ljudmila GLAZAR Silva GUZEJ Ema KUDER Emilija HOSTNIK Julijana ZMRZLAK	21. 08. 1929 17. 04. 1920 14. 01. 1931 16. 09. 1923 27. 12. 1922 21. 06. 1916 24. 01. 1926 31. 01. 1924	25. 08. 2007 09. 08. 2007 20. 01. 2007 29. 01. 2007 12. 07. 2007 04. 04. 2007 24. 05. 2007 30. 09. 2007	KO DIS Trebnje Marija KORVAT	15. 08. 1939	25. 09. 2007
KO DIS Trzica Jožefa OVSENIK	1935	10. 11. 2007	KO DIS Velenje Jože SADEK	28. 01. 1917	03. 10. 2007
KO DIS Velika Dolina Zora FUČKO Janez GLOGOVŠEK Veronika HEIMBRING Marija LAZANSKI Pavlina LAZANSKI Ivanka NOVOSELIČ Jožef NOVOSELIČ Martin NOVOSELIČ Ana POŽGAJ Ivanka POŽGAJ Martin PRAH Jože PRISEL Alojz ŠKRLEC Marija ŠKRLEC Andrej VOGGRIN Mihael VOGGRIN	25. 05. 1924 17. 02. 1937 16. 03. 1936 01. 11. 1935 27. 06. 1929 25. 03. 1934 07. 02. 1926 11. 11. 1927 16. 04. 1915 14. 09. 1929 06. 11. 1928 25. 02. 1926 17. 04. 1935 28. 10. 1937 14. 11. 1928 20. 08. 1919	04. 12. 2006 06. 10. 2006 17. 12. 2006 30. 08. 2006 12. 03. 2006 25. 08. 2006 21. 08. 2006 31. 03. 2006 09. 04. 2006 07. 04. 2006 13. 01. 2007 01. 08. 2006 03. 10. 2007 29. 06. 2006 25. 10. 2007 30. 06. 2006	KO DIS Veliki Trn Jože CEROVŠEK Štefka GRACAR Ana JANČ Marija KERIN Rudi METELKO	19. 03. 1934 05. 08. 1929 05. 11. 1923 27. 03. 1928 22. 03. 1939	12. 04. 2007 04. 06. 2007 02. 10. 2007 10. 03. 2007 17. 02. 2007
KO DIS Žalec Viljem LONČAR Ana PETELINŠEK Alojz STRNIŠA Zofija ZUPANČIČ	10. 11. 1933 08. 02. 1912 03. 08. 1928 03. 05. 1920	06. 10. 2007 11. 06. 2007 11. 10. 2007 09. 04. 2007	KO DIS Krška vas Stanko BAŠKOVIČ Marija ČERNIČ Milka KOVAČIČ Mirko LOPATIČ Franciška STAJNKO	1943 1928 1938 1928 1922	2007 2007 2007 2007 2007

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:

Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:

Jože Križančič

Lektorica:

Alenka Lokar Blatnik

Tisk:

Tiskarna Skušek

Naslov:Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Komenskega 7
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@iol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si**Poslovni račun DIS:**02222-0010570920
Nova Ljubljanska banka